№ 8 פרייז 2 קאפ. Lodzer Tageblatt.

לאָדזער טאָגעבלאַט

אַבאָנעמענטס-פּרײַז: אין רוסלאַנד: ״ יאָר, 8 רובל. ״ חצי יאָר 4 רובל. ״ פיר־טעל יאָר 2 רובל. ״ חודש 70 קאָפ. אין אײַסלאַנד: ״ חודש 1 רובל 25 קאָפ. ענדערן דאָרפס אדרעס קאָסט 15 ק. אדרעס פון דער רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע Лодзь, Петроковская 16. אדרעס פאַר דעפעשע: Лодзь. Тагеблатъ

רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע
פעטריקויער 16, טעלעפאָן 867.
פיליע אין וואַרשע:
ח. רײַזנער, טוואַרדאָ 23, טעל. 17-63

אַנאָנסן-פּרײַז: ״ שורה פעטיט אין פּרעס 1.20 ערשיינט אין דריסע זיט 60 ק. רעגולער זיט 30 קאָפ., גרעסערע אַנאָנסן פון אַנדערע אַרט האַנדלונגען 1-פּרעס זיט 1.50—רעגולער זיט 1 רובל. ניט אָנגענומענע מאַנוסקריפּטן ווערן ניט צוריקגעשיקט. פאַרן אינהאַלט פון אַנאָנסן איז די רעדאַקציע ניט פאַרענטוואָרטלעך.

דאָנערשטיג כ״ד טבת תרע״ד — 9 (22) יאַנואַר 1914. — זיבענטער יאָהרגאַנג

פון טאָג.

דער גײַסטיגער קריזיס צווישען די אַסימילאַטאָרען.

צווישען די באַיקאָט-נעלעכטונג אין פּוילן געפינען זיך די אַסימילאַטאָרען אַם מיסטען געטראָפען.

די אַסימילאַטאָרען האָבען אפשר נעוויסרמסען מעהר גלעכען פון באַיקאָט, ווי אַלע אַנדערע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

זײ האָבען דערפאַר מעהר געלעכטען, ווײַל זײ פיהלען אפשר שטאַרקער די פאָלגען פון דער באַיקאָטיסטישער שטימונג אין פּוילען — אונטער דער באַיקאָטיסטישער השפעה לעבען זײ אַיצט אַלײן אינבאַר אַ קענטיגען גײַסטיגען קריזיס.

און ווער עס לײַדט פון עפּעס גײַסטיג, פיהלט ער עס מעהר, ווי אַנדער וואָס לײַדט מאַטעריעל; אַ גײַסטיגער דריק מאַכט אַ טיעפערען רושם, ווי מאַטעריעלע פערפאָלגונגען.

דער פּראָוינציאַלער יור, וועלכער האָט לטשל, פערלוירען צוליעב באַיקאָט לונס אין זײַן געוועלבעל קאָן בשום אופן נישט פיהלען אַזוי בחוש די באַיקאָט-רעזולטאַטען, ווי דער אַסימילאַטאָר, וואָס אין דער פּוילישער געזעלשאַפט צוריק ניט אַרײַנקומען...

אַ מאַטעריעלע וואונד קאָן זיך אויך לעכטער אויסהיילען, ווי אַ גײַסטיגע.

און וואָס די באַיקאָט-עפיזאָדע וועט אַרײַנבאָן, וועט דער פּראָוינציאַלער יודישער כאָר צוריקבעקומען זײַן פערלוירענעם קול; דער אַסימילאַטאָר וועט אָבער אַזוי לײַכט אין די פּוילישע געזעלשאַפט צוריק ניט אַרײַנקומען...

און דערפאַר כאָטש איז די לאַגע פון די אַסימילאַטאָרען צוליעב באַיקאָט אין פּוילען פיל מראַגישער, ווי פון די אַנדערע טייל פון דער יודישער בעפעלקערונג.

די אַסימילאַטאָרען פיהלען דעם אָפּגרונט, וואָס עס איז געשאַפען געוואָרען צווישען זײַ און דער פּוילישער געזעלשאַפט זײַ בקנײַפען, אַז דעם איצטיגען אָפּגרונד איז נישט אַזוי גרינג צו פערשטען; דאָס איז אַזאַ טיעפער, שרעקלעכער תהום. וועלכען צהנדליגער יאָהרען וועלען נישט קאָנען אויסגלײַכען...

און אָט אונטער דער ווירקונג פון איצטיגען גײַסטיגען קריזיס, וואָס זײַ לעבען איבער קוקען די אַסים לאַטאָרען אַזוי נעדאַנק, אַז זײַ דאַרפען זיך בויען אַ נאָטנע סביבה און ווען מען האָט אַ פעריאָדע פון פּוילישע אינסטיטוציעס, מוזען זײַ גרינדען יודישע...

אמת, זײַ זענען נאָך דורך און דורך אײַנגעזאַפּט מיט די אַסימילאַציאָנס-אידעען און זײַ האָבען אויף אַ רגע אָדער נישט פערלוירען עטער האָ טגג, אַז עס וועט נאָך קומען אַ צײַט — — —

אמת איז אויך, אַז די אינ מיטוציעס, וואָס זײַ געהען איצט גרינדען וועלען געפיהרט ווערען אין זעער, אַסימילאַטאָרישען גײַסט און זײַ וועלען צווישען די יודישע מאַסען אַלץ זיך סטאַרען צו שפּיעלען די ראָלע פון פּאַליאַקען פון משה רבינו'ס גלויבע...

זײַ וועלען מיט געוואַלד וועלען אַרײַנשלעפּען דעם פּוילישען גײַסט, די פּוילישע קולטור און שפּראַך אין די יודישע גאַס, זײַ וועלען מיט אַלע זעלע כחות שטרעבען די יודישע מאַסען צו פאָלאָנידען, צו אַסימילירען...

און פונדעסטוועגען, שרעקען אונז אויסלכע „יודישע בילדונגס-פעראַינען", ווי די פעטריקאָווער אַסימילאַטאָרען האָבען, לטשל, געגרינדעט גישט אַ ז! די אַסימילאַציע איז שוין פון לאַנג אַ פּוכט ר קלאַנג פאַר'ן אויער פון די יודישע מאַסען, אַ נאַרישע פאַנטאַזיע פון אַ קלען הײַסלע האַלבע און פיר־טעל יודען, פאַר וועלכע מיר האָבען קאָן מורא גישט...

נייע בעגרענצונגען פאַר משומדים.

יודישע קאָלאָניעס אויסגעשלאָסען פון געריכטס-רעפאָרמען.

אַ נײַע גזרה אויף משומדים.

פעטערבורג (פּפּ. צום ל. ט.) עס נעהען קלאַנגען, אַז דאָס בילדונגס-מיניסטעריום האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג די אונטערטיטען, אַז זײַ זאָלען ניט אָנגעהמען קיין געמד'טע יודען ביז זײַ וועלען פריהער בעקומען אינערלויבניש אויף דעם פון דעם דעפּאַרטאַמענט פאַר גײַסטליכע ענינים.

יודען אויסגעשלאָסען.

פעטערבורג (פּפּ. צום ל. ט.) די יודישע קאָלאָניעס אין מאַריופּאָלער גובערניע ווערען אויסגעשלאָסען פון די רעפאָרמען אין די אָרטיגע געריכטען, וואָס ווערען אויצט אײַנגעפיהרט אין גאַנץ רוסלאַנד. דאָרט וועט פעראַלײַבען דער אַלטער כיסטעם פון די זעסטקע נאַטשאַלניקעס.

צו קרופּענסקיס דאָקלאַד.

קישינעוו (כפּ. צום ל. ט.) דער בעסאַראַבער גובערנאַטאָר האָט אָפּגעשאַפט דעם בעשלוס פון דער זעמסטוו וועגען דעם בעוואוסטען דאָקלאַד קרופּענסקי, וועלכער האָט שטאַרק געטאַדעלט די מעשים פון די סאָיוזניקעס.

נאַציאָנאַלע קורעס.

פעטערבורג (כפּ.) די „ריעטש" מעלדעט, אַז די נאַציאָנאַליסטען אין מינסק, פינסק און באַבּרויסק זענען זיך ווידער משתדל, אַז מען זאָל דאָרט אײַנפיהרען נאַציאָנאַלע קורעס.

אַ בעגרענצונג פאַר יודישע עקסטערנעס.

פעטערבורג (פּפּ.) הײַ עס טעל־דעט די „ריעטש" וועלען די יודישע עקסטערנעס גיט צוגעלאָזען ווערען צו די עקזאַמענס אויפ'ן כיטעל דאָקטאָר אין דער פעטערבורגער מיליטער-מעדיצינישער אַקאַדעמיע.

די רײַזע פון ווענעזעלאָס אין אייראָפּאַ.

פעטערבורג (פּפּ.) דער גלי־כישער פּרעמיער-מיניסטער ווענעזעלאָס, וועלכער מאַכט אויצ אַ רײַזע איבער אייראָפּאַ, וועט קומען קיין פעטערבורג דעם 15 יאַנואַר.

לאָנדאָן (פּפּ.) ס'איז געכמען אָנגעקומען אַהער דער גריכישער פּרעמיער-מיניסטער ווענעזעלאָס, שבת וועט ער פאָהרען קיין פּאַריז, זונטאָג קיין בערלין און פון דאָרט קיין אַטהען, בולגאַראַ און זײַ אַלאַניקי, פון סאַלאָניקי וועט ער פאָהרען קיין קאָנסטאַנטינאָפּעל, כדי צו מאַכען פאָלשטענדיג אַ סוף צו דעם קאָנפליקט צווישען בולגאַרען און טורקען. די רײַזע איז צו־ליעב... אַ הלואה.

אין פראַנצעזישען פּאַרלאַמענט.

פאַריז (פּפּ.) דער נלח לעמיר, וועלכער איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס וויצע-פּאַרזיצענדער אין פראַנצעזישען פּאַרלאַמענט האָט זיך אײַנגעגעבען אין דעמיסיע. דער פּאַרזיצענדער דעשאַנעל האָט וועגען הײַנט טיטנעטלעט דעם פּאַרלאַמענט.

אַ נייער טרמין.

ווין (פּפּ.) די מליכות האָבען בעשטימט פאַר גריכענלאַנד אַ נײַען טערמין אויף צו פערלאָזען אלבאַניען. דער טערמין איז ביז דעם 13-טען פעברואַר.

דער עסטרייכישער טראָהן-פאָלגער אין ברוסעל.

ברוסעל (פּפּ.) אויפ'ן העג קיין אַנטוואַרפען איז אַהער אָנגעקומען דער עסטרײַכישער טראָהן-פאָלגער.

וועגען פירשט ווידס רײַזע קיין אַלבאַניען.

ווין (פּפּ.) פון פאַריז מעלדעט מען, אַז די דײַטשע רעגיערונג האָט בעקומען אַ ידיעה, אַז דער פירשט ווידס פאָהרט קיין אַ באַנע דעם 27 יאַנואַר, צוליעב דעם, וואָס דער פירשט וועט זיך אויף דער רײַזע קיין אַלבאַניען אָבשטעלען אין אַנינע שטעדט, איז נאָך נישט בעשטימט. ווען ער וועט אָנקומען קיין אַלבאַניע, אַלענפאַלס איז שוין זיכער, אַז אין מיטען פעברואַר וועט דער פירשט ווידס אַרויף אויפ'ן אַלבאַנישען טהראָן.

זעמסטוואָ-פאַרשטעהער אויף אַנאָוידיענץ

ביי זיין מאַיעסטעט דעם קייזער.

זעמסטוואָ-דעפּוטאַציעס ביים קייזער.

פעטערבורג (פּ.) אין ווינטער-פּאַלאַץ איז פאָרגעקומען די אַלער-העכסטע אויפנאַהמע פון די דעפּוטאַציעס פון די רוסישע זעמסטוועס. דער פּאָרזיצענדער פון דער מאָסקווער גובערנסקע זעמסטוואָ-פערוואַלטונג שליעסט האָט זיך געוועגדעט צו זײַן מאַיעסטעט דעם קייזער מיט אַ בענדיסונגס-רעדע צום 50-יאָהריגען יובילעאום פון דער זעמסטוואָ.

דער קייזער האָט בעוויליגט צו אָנטפערן אויף דער בענדיסונג. נאָכדעם איז פאַר אַלע מיטגליעדער פון די דעפּוטאַציעס געגעבען געוואָרען אַ גרויסאַרטיגער פריהשטיק.

צו דער אַנאַרכיע אין אַלבאַניען.

רוים (פּפּ.) די ידיעות וואָס קומען אָן פון אַלבאַניען זענען זיך זעהר סותר. אָבער דאָס איז זיכער, אַז דאָס מיליטער פון דער פּראָווינציאַלער רעגיערונג האָט זיך אויף קיין אָרט נישט אָנגעקעגען געשטעלט עסאַד-פּאַשאַ'ן, אין פערלייף פון אַ שטאַרקען קאַמפּף פון עסאַד'ס מיליטער מיט דער זשאַנדאַרמעריע פון אַלבאַניען, האָבען די לעצטע בעסטען פיעל מעהר מוט און עגנשלאָסענהײַט. ווי דאָס מיליטער, די אַנאַרכיע אין אַלע טהלען פון לאַנד איז אַזוי גרויס, אַז עס וועט מוזען קומען דערצו, אַז אַנאַרכיע זאָל זיך אַרײַנמישען. אַזאַליען האָט איך בע־

דאָס נייעסטע פון טאָג.

אַנאָרגאַניזאַציע פון פּריזיוו-בעפרײַער.

קיעוו (פּ.) ווי די אייספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, האָט די קיעווער אָרגאַניזאַציע פון טיליטער-בעפרײַער פערשפּרײַט איהר טעטיגקייט בטעם אויף גאַנץ רוסלאַנד. פון פיעל שטעדט מעלדעט מען וועגען אַרעסטען פון פערזאָנען, וואָס זענען בעפרײַט געוואָרען פון פּריזיוו. מען רעכענט, אַז זײַ זאָהל דערגרײַכט ביז 2000 פערזאָן.

פּראָצעסען.

פעטערבורג (פּ.) דאָס מיליטער-געריכט האָט בעטראַכט דעם פּראָצעס פון דעם קאָרנעט פון דער לײַב-גוואַרדיע פון אַרטילעריע-גרענאַדערסקען פּאָלק דאָנע, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען, אַז ער האָט אין אַ מאָמענט פון גרויסער אויפרעגונג דער הרגעט אַ סאָלדאַט פון דעמזעלביגען פּאָלק. דאָס געריכט האָט איהם אָנערקענט פאַר שולדיג, וואָס ער איז אַריבער דיר גרעניץ פון זײַן מאַכט, און איהם פערטשפּט צו דרײַ חדשים הויפט-וואַך.

צום בונט אין טורמע.

מאַקאָלעסטער (שטאַט אקלאַהאָמאַ) (פּ.) דרײַ אַרעסטאַנטען, וועלכע שאַפט" פון די פעטריקאָווער אַסימילאַטאָרען קאָן מען נאָר בעגריסען, ווײַל דורך אַ בעריהרונג מיט'ן פאָלק און מיט די ברײַטע מאַסען—וועלען זײַ סוף כל סוף מוזען קומען צו אונז!

דאָס יודישע לעבען איז פיעל שטאַרקער און מעכטיגער פון די נאַרישע אַסימילאַטאָרישע „פּרינציפּען"!

ל. כ.

צום טויט פון פּרעסאַנסע.

נאָכ'ן טויט פון פיקאַר'ן האָט איצט פאַריז און מיט איהר די גאַנצע קולטור-וועלט צו בעדויערען דעם טויט פון אײַנעם פון אַנגעזעהענסטע פראַנצויזישע גײַסטעס-העלדען פראַנסיס דע פּרעסאַנסע, דער פּאַרזיצענדער און גרינדער פון דער „לינע צו קעמפען פאַר מענשליכע רעכט".

פראַנסיס דע פּרעסאַנסע איז געבוירען געוואָרען אין יאָהר 1863 אַלס אַ זוהן פון אַ פּראָטעסטאַנטישען גײַסטליכען, זײַנע ערשטע פּראָבעס האָט ער געמאַכט אין דער דיפּלאָמאַטיע און אין יאָהר 1888 איז ער געוואָרען אַ סעקרעטאַר בײַ אַ באַטשאַפטער. באַלד אָבער האָט ער די קאַריערע אויסגעוואַרפען און זיך געוויידמעט דער זשורנאַליסטיק. ער איז אײַנגעטרעטען אין דער רעדאַקציע פון „מאַן" וואו ער האָט יאָהרען לאַנג געפיהרט די אויסערליכע פּאָליטיק. בעת דער דרײַפּוס-אַפערע איז ער געווען אײַנער פון די ערשטע, וואָס האָבען דרײַפּוס'ן פערטײַדיגט אין דער פּרעסע. ער האָט דאַן פערלאָזט דאָס „מאַן", זיך אָנגעגעבען אין דעמיסיע אַלס „ריטער פון עהרע-לעגיאָן" און צוזאַמען מיט קלעמענסאָ'ן האָט ער געגרינדעט אין „אָראָר". שפּעטער האָט ער גענרינדעט די „לינע פאַר מענשען-רעכט" פון וועלכע ער איז געווען פּרעזעס ביז'ן לעצטען טאָג. דאַן איז ער צוגעשטאַנען צום סאָציאַליזם און יאָהר 1912 האָט מען איהם געוועהלט אין ליאָן אַלס סאָציאַליסטישען דעפּוטאַט. אין פּאַרלאַמענט, ער האָט אין פּאַרלאַמענט געזעסען אַ שטאַרקען אַנטײַל בײַ דער פראַנע וועגען אָבטײַלען די קורצע פון דער מלוכה. ער האָט אויך געפיהרט אַ שטאַרקע אָפּאָזיציע נעגען דעם דרײַ יאָהריגען דינענסט-נעזעץ.

די לינע פאַר מענשען-רעכט, וועלכע ער האָט געגרינדעט אין יאָהר 1903 האָט באַלד אין דעם ערשטען יאָהר געצעהלט ביז הונדערט טויזענד מיטגליעדער.

אין פּרעסאַנסע האָט איצט די קולטור-וועלט פערלוירען אַ גרויסען קעמפער פאַר'ן אמת און פאַר'ן פאַרשריט, אַ גײַסט, וועלכער איז געווען אַ ציהרונג פון אונזער צײַט און אַ פעדער-העלד פון ערשטען ראַנג.

צו האָבען מסמכים פון פרו
שרה קרייגדיל שטאַלעוויטש
מיט הערן אברהם הענדעלעס
גרשטוליערען הערציכסט און חיגשען
עוינגס גליק
כעזרעל קאַפּלוט עס פריי.

נאָך קורצען לײַדען איז נעכטען אין עלטער פון 62 יאָהר געשטאָרבען מײַן איינגיגסטגעליעבטער מאַן, אונזער טײַערער פאָטער, שווינער-פאָטער, גראָספאָטער און אָנקעל

נ״ע יעכב שמעון כליין

(נבאי דבית הכנסת הקאַלישי)

די לויה וועט פאָרקומען הײַנט 1 אַ זייגער בײַטאָג פון טרויערהויז נײַער רינג 5.

3904 די טרויערנדע פאַמיליע

ווער קען נאָך ניכט
דאָ
אויסגעצייכנעטע
פאַפּיראָסען
6 קאָפּ
10 שט. 6 קאָפּ
געז „לאַפּערם"

ווידער געעפענט!!

דער ערשטקלאַסיגער יודישער „באַר ברים זאַל"

טעלעפאָן 14-88. 11 זאַיאַדזקאַ 11. טעלעפאָן 14-88.

וועלכער האָט זיך זײַט די ערשטע וואָכען פון זײַן עקזיסטענץ ערוואָרבען די גרעסטע סימפּאַטיע פון געשעצטען פּובליקום און איז צוליעב פערשיערענע סיבות, וועלכע זענען נישט אָבהענגיג נעווען פון באַר-בעזיצער פערמאַכט געוואָרען, איז איצט ווידער פאַ־ן געשעצטען פּובליקום געעפענט געווען.

אַזוי די פריהער עסטעהלט זיך דער באַר אויך איצט דעם געשעצטען פּובליקום מיט זײַן רײַך-אַסאָרטירטען בופעט, געזונדע עסען און פערשיערענע און אויסלעזרישע געטרענקע.

מיט דער גרעסטער אכטונג ש. טשעבאַאוסקי.

די לאגעפון יודען אין יאהר 1913

III.

אויפ'ן עקאנאמישען געביעט האבען די יודישע האנדעלס-קרייזען אין פאריגען יאהר געליטען זעהר פיעל. קודם כל האט זיך דער נייער אינער'ן-מיניס-טער נ. א. מאקלאקאוו שטארק בעשעפטיגט מיט דער פראגע ווענען „נאציאנאליזירען" דעם האנדעל און אינדוסטריע. דער האנדעלס-מיניסטער האט זיך אויך נישט אפגעזאגט אנטייל צונעהמען אין דער ארבייט.

דער אינערן-מיניסטער האט פערארדענט אלע גובערנאטארען, אז זיי זאלען אין זייערע גובערניעס מאכען אנ'אנקעטע ווענען דעם, וואס פאר א ווירקונג ס'האט די בעטייליגונג פון יודען און די אקציאנערען - אונטערנעהמונגען אויף דער עקספלאאטאציע פון די פויערים; דאבי האבען אייניגע גובערנאטארען, ווי למשל, דער כערסאנער און מינסקער, גענעבען תשובות, וויס זעגען נים געווען גינסטיג פאר יודען.

ס'האט זיך אבער ארויסגעוויזען, אז ס'איז נים אזוי לייכט צו „נאציאנאליזירען" דעם האנדעל, ווי מען האט זיך עס אין אנהויב פארגעשטעלט.

דער קאמפף קעגען דער עקאנאמישער טעטיגקייט פון די יודען איז נאנץ בעזונדערס שווער געווען דערפאר, ווייל קעגען דעם קאמפף טרעטען ערגעניש ארויס אלע ארגאניזאציעס און אונטערנעהמונגען פון רוסישען האנדעל און אינדוסטריע. אזוי האבען זיך אין פערנאנגענעם יאהר ארויסגעזאגט קעגען די האנדעלס-און אינדוסטריע-בעגרענצונגען אויף יודען דער צוזאמענפאהר פון די האנדעלס-און אינדוסטריע-פארשטעהער, די בערזען-קאמיטעטען און פערשיעדענע אנגעזעהענע פארסטעהער פון דער האנדעלס-און אינדוסטריע-וועלט.

אין פערלויף פון פערגאנגענעם יאהר האט מען זיך נישט וויל ענדיג געמוזט בעגנוגען דערווייל מיט פערשיעדענארטיגע מיטלען קענען דער „עקאנאמישער ממשלה" פון יודען: ס'האט איינגעפיהרט שווערינקייטען ווי, דאס ארויסגעבען פון די רעגיסטראציאנס-ביכלעך, ס'האט נישט בעשטעטיגט אויסטאווען פון אקציאנערען, אין וועלכע ס'בעטייליגען זיך יודען, ס'האט געפיהרט א קאמפף קעגען יודישען ערד-בעזיץ אין קיעוו און גאנץ בעזונדערס האט מען זיך בעמוצט מיט דעם בעיהמטען אר-טיקעל 1171, לויט וועלכען די יודישע סוחרים ווערען בעשטראפט פאר האנד-לען אויסער דער „משערטא".

ס'פערשטעהט זיך, אז אפילו די דאזיגע מיטלען זעגען פאלשטענדיג נענוג, אום צו פארהאלטען די עקאנאמישע טעטיג-קייט פון די יודען, דאך זעגען זיי אלע זעהר וויים פון די ראדיקאלע חלומות פון דער פעראייניגטער דוואריאנסטווע!...

* * *

די העכסטע געזעצגעבערישע אנ-שטאלטען,—די נאסודארסטווענע דומע און דער מלוכה-ראט,—זענען נישט אפ-געשטאנען פון אלנעמענעם קורס... די פיערטע דומע האט איהר „יודישע" טעטיגקייט אין פאריגען יאהר אנגעהויבען דערפאר, אז זי האט דעם 13-טען פעברואר, ווען ס'איז בעטראכט געווארען דער נעזעץ-פראיעקט ווענען אפשאפען דעם פערבאט צו ארענדירען טאיראס-ניטער אין פוילען, אומגעריכטערהייד אנגענומען דעם פארשלאג פון בעוואו-סטען „יודען-פריינד" מארקאוו דער צווייטער, אז מ'זאל פערוועהרען יודען צו נעהמען אין ארענדע די מאיראס-ניטער אין פוילען; די דומע האט אויך אנגע-נומען דעם פארשלאג, נישט צו דערלאזען יודען אין מאסקווער פערקעהרס-אינסטיטוט און געענדיגט האט די דומע איהר „יודישע" פאליטיק דערמיט, וואס זי האט זיך אפגעזאגט צו בעטראכטען דעם פארשלאג ווענען גלייכבערעכטיגונג, וואס די אפאזיציע האט ארייגגעטראגען אונטער'ן איינפלוס פון בייליס-פראצעס.

וואס אנבעלאנגט דעם מלוכה-ראט, האט ער נאך פערשארפט איינינע בע-נרענצונגען אויף יודען אין בעריהמטען נעזעץ-פראיעקט ווענען שטערטישער זעלבסט-פערוואלטונג אין פוילען...

אט אזוי שטעלט זיך פאר די רעכט-ליכע לאגע פון די יודען אין רוסלאנד פארן יאהר 1913. מען קען נים זאגען, דער יאהר איז נים געווען קיין ערגערער און נים קיין בעסערער פון די פריהערדיגע יאהרען; דער יאהר 1913 האט איינגעטליך קיין שום „אי-בעררעשונגען" נים געבראכט. אלע צווייגען אויפ'ן „געביעט" צו בעגרענ-צען די יודישע רעכט האט מען שוין איינגעטליך פערהאפט מיט א פאר יאהר פריהער, און פארן לעצטען יאהר איז שוין קיין סך נים געבליעבען. דאך האבען די „קליינע" פערקירצונגען פון יודישע רעכט אין יאהר 1913 נאכ-אמאל דייטליך און קלאר ארויסגעוויזען זען די מענדעניג פון דער „נאציאנאלער פאליטיק", וואס מיר האבען בעקומען פירושה פון סטאליפין'ען; זי האט בע-וויזען, אז „נאציאנאל" זיין הייסט נאר— קעמפפען געגען יודען און געגען יעדע ביירגערליכע רעכט.

בי דעם פרינציפ האבען זיך נאר געהאלטען די אפיציעלע קרייזען, צו דער נרעסטער צופריעדענהייט מיט מען אבער קאנסטאטירען, אז אין דעם יאהר האט אונז דערפאר די רוסישע פראנרע-סיווע געזעלשאפט געגעבען א בעווייז, אז די אפיציעלע „נאציאנאלע פאליטיק" איז נאך נים די פאליטיק פון דער געזעלשאפט. בעת מען האט בעהאנ-דעלט דעם בייליס-פראצעס אין קיעוו האט די גאנצע רוסישע שיכטען פון דער רוסישער בעפעלקערונג זיך גע-שטעלט אויף דער זייט פון דעם אומ-שולדיג פערפאלגטען און בי דער גע-לעגענהייט ארויסגעטראגען דעם שארפ-סטען פראטעסט געגען דער יודישער רעכטלאזיגקייט, וואס דאס אלזאן נאר האט בעשאפען און געבוירען אזא אונערהערטען ווילדען בלבול.

דאס איז געווען דער איינציגער, אבער א שטארקער טרייסט פאר'ן פער-גאנגענעם יאהר.

קליינער פעליעטאן.

לאדזער גובערניע.

אויב מיר וועלען זוכה זיין בי דעם וואס לעבט איביג, וועלען מיר אין גיכען אי"ה האבען א לאדזער גובערניע.

אין עטליכע טעג ארום וועט מען אין פעטערבורג וועגען דעם רייען און טענה'ן, און ס'קען זעהר געמאלט זיין, אז מיר זאלען ווערען א „גובערניע" אין דער איינגענער צייט ווען מיר ווע-לען בעקומען קאנאליזאציע. הייסט עס, אז לאנג וועלען מיר שוין נים דארפען ווארטען.

בקיצור, לאדז וועט ווערען א גובערנ-סקע שטאדט מיט אלע אנשטאלטען, קאנצעלאריעס און „אוטשרעזשדעניעס", מיט הכל בשלכל, וואס א „גובערניע" דארף האבען.

א מחיה, כ'לעבען! איהר ווייסט כאטש, וויפיעל מען וועט איינשפארען דערמיט? מיליאנען!

עפיס א קלייניגקייט: דאס פאהרען קיין פעטערבורג א הין און צוריק, וואס דאס קאסט אב? הייט גלאט זיך וואל-גערן אין די וואגאנעס הינטער און זומער, און דאס אויפשטעהען אין דער פריה און עסען אין די פעטערבורגער אכסניות. א שענער פערנינגען...

אבער א איינציגע „גובערניע" איז גאר אנ'אנדער זאך. ווען איהר דארפ'ען א פאס, למשל, א אויסלענדישען פאס, געהט איהר ארייין אין קאנצעלאריע און בעצאהלט, וויפיעל ס'קומט פון אייך, און אין א האלבע שעה ארום האט איהר פארטיג א פאס.

פטור אנ'עסק! איהר דארפט נים אנ-קומען צו קיין פאס-טאכער, נים דרעהען זיך קיין קאפ, נים ווארטען וואכען לאנג און נאכדעם פערשפעטיגען דעם סעזאן אין „באד"; אין דער פריה געהט איהר זיך ארום דעם „דאקומענט", בייטאג פאקט איהר איין אייערע זיעבען זאכען און פארנאכט פאהרט איהר זיך ארום בשלום קיין אויסלאנד. א מחיה! אויף טארגען זענט איהר שוין אין קארלסבאד.

אדער, למשל, איהר האט א פראצעס אויף זיך, א קרימינאל-פראצעס. ווער האט עס אין לאדז נים קיין קרימינאל-פראצעס? פערשפארט איהר אויפשטעהן פארטאגס אין אייליען זיך צו דער באהן און נאכדעם האבען יסורים, טאמיר פער-שפעטיגט איהר די באהן. אזוי אבער איז איינס, צוויי, דריי. איהר שטעהט זיך אויף אין דער פריה, אהן איילעניש, טרינקט זיך אב טהי, עסט אב פריה-שטיק און געהט זיך רוהיג אוועק אין סאנד ארייין. דא הערט איהר אויס דעם פסק-דין און געהט זיך ווידער א הייס עסען מיטאג.

מיט אזן ווארט, ס'איז ניטא קיין בעסערע זאך, ווי אז מען האט די „גובערניע" אונטער דער נאז. מען פער-שטארט הוצאות, מען פערליערט נים דאס געזונד — ס'איז נאר אין לשער, וויפיעל מען קען זיך איינבריינגען דערמיט.

האב איך אבער א יור א גוטען פריינד, דוקא א קהל'שער לעפיל. אבער א יור א שעלמע—דאס שווארץ-אפעל פון אויג וועט ער אייך ארויס'גנב'ענען.

זאגט ער צו מיר:

— נאט אייך א גראשען פאר אייער „גובערניע". לאדז, פעטערבורג — ארין טשארט! איהר וועט דא אויך דערפען ווארטען אויף א פאס נאנצע וואכען. נישקשה, די אויגען וועלען אייך נים איינמאל ארויסקריעכען ביז איהר וועט דערזעהן דעם פאס, ביז מען וועט מא-כען א „ספראווקע", דאס, יענץ... הקיצור רעדט זיך נים איין קיין קינד אין בויך. מכח די הוצאות, וואס איהר וועט איינ-שפארען, וועט עס אויך אוועקגעהן פאר'ן טייוועל. גלויבט מיר, איך בין אלזיין פון א גובערנסקע שטאדט. זעהט איהר, פאר יודען קען עס נראד זיין א טובה.

— פאר יודען גאר?

— אוודאי, גאר פאר יודען. דאס קען האבען א גרויסע חשפעה אויפ'ן גאנג פון די קהל'שע ענינים, אויף די גאנצע ענטוויקלונג פון יודישען געזעלשאפט-ליכען לעבען.

— דהייט?

— דהייט? גאר פשוט. מאכט זיך, למשל, א רבנים-תאהל, און אין צד, למשל, איז נים צופריעדען מיט'ן רב, אין תיבה אנגעשריעבען א פאפיערעלע און ארייגגעטראגען אין קאנצעלאריע — און אנ'עק. פערשפארט איהר זיך שלע-פען קיין פעטראקאוו און ווארטען און קריעכען...

— אזוי גאר מיינט איהר.

— אוודאי! אדער, לאמיר זאגען, דאזאר-וואהלען. נישט געפעלען? איז באלד אויפ'ן ארט צונויפגעשטעלט א פאפיערעלע, מיט שכל, פערשטעהט זיך, צוגעלאפען צו דער גובערניע, אדער מען פאהרט צו מיט'ן טראמוואי — און אראב אנ'עול פון קאפ.

מיין יריד האט זיך פערטראכט.

— מאלע—זאגט ער,—וואס ביי יודען זענען פארהאן קהל'שע הצטרכות'ן. אהן א שיעור, און אהן אנ'ערד'ן א „גובערניע" ביי דער האנד איז א גרויסע וויגאדע...

דער יוד האט זיך אבגעזאגט זיינס, און איז נעלם געווארען.

— רבונו של עולם, — טראכט איך מיר נאכדעם ווי די אויגען האבען זיך מיר געעפענט,—א פנים מאקע אלצדינג האסטו נאר בעשאפען אויף דער וועלט פאר'ן פערנינגען וועגען פון דיין פאלק ישראל, אפילו א „גובערניע"...

יעקיל דעפארטער.

די געזעץ-פראיעקטען ווענען עמיגראציע.

דער געזעצפ-איעקט וועגען עמיגראציע וואס איז אין משך פון די לעצטע פינף יאהר בעטראכט געוואָרען אין מיני-סטעריום פון האנדעל און אינדוסטריע, איז ענדליך איבערגעגעבען געווארען אין מיניסטארען-ראט.

אין דעצעמבער האבען די דעפוטא-טען פראגרעסיסטען ארייגגעטראגען אין גאסוד. דומע א געזעץ-פראיעקט ווענען ענדערען די ארדנונג ביי'ם ארויסגעבען אויסלענדישע פעסער אין אבצאהל פון די דאזיגע פעסער.

די אויפטהוער פון דעם דאזיגען פראיעקט לעגען פאר:

1) אבשאפען די פונקטען 169—164 פון דעם פאס-אוסטאוו.

אנמערקונג: לויט דעם פונקט 164 האט דאס רעכט ארויסצוגעבען אויסלענדישע פעסער נאר דער גובער-נאטאר אדער דער גראדאנאטשאלניק. לויט דעם פונקט 165 דארף יעדער, וועלכער וויל בעקומען אנ'אויסלענדישען פאס, דערלאנגען ווענען דעם א פיסע דעם גובערנאטאר אדער דעם גראדא-נאטשאלניק און צושטעלען א ציינניש פון דער פאליציי, אז זי האט נים קיין גרויס-פאהרען.

2) יעדע פאליציי-פערוואלטונג, ווי אויך די גרעניץ-פאליציי, זאל האבען דאס רעכט ארויסצוגעבען אויסלענדישע פעסער יעדען, ווער עס וויל, און אויך ערלויבען איבערגעהן די גרעניץ מיט אנ'אינוואלינגסטען פאס, אויף וועלכען ס'ווערט געשטעלט א שטעמפעל ביי'ם איבערגעהן די גרעניץ.

3) דער אבצאהל פון די אויסלענדישע פעסער זאל אויפגעמאכט ווערען דורכ-דעם, וואס צו דעם פאס ווערען צוגע-קלעבט ספעציעלע מארקעס אנשטאט דעם, וואס איצט מוז מען ארייגטראגען דאס געלד אין קאזנאטשייסטווע. די דאזיגע מארקעס דארפען געלאשען ווע-רען דורך דער פאליציי ביי'ם איבער-געהן די גרעניץ.

די צאהל פון די יודען אין אמעריקא.

לויט די לעצטע אפיציעלע סטאטיס-טישע ציפערן, וואס די אמעריקאנישע רעגיערונג האט איצט פערעפענטליכט וועגען דער פאלקס-צעהלונג פון יאהר 1910 האבען אין דעם יאהר זיך גע-פונען אין אמעריקא מעהר ווי 2 מיל-יאן יודען. די דאזיגע ציפער איז נאך בעגרינדעט געווארען דורך דעם פאקט, וואס 1 מיליאן און 700,000 יודישע איינוואהנער, וועלכע האבען איינגעוואנ-דערט קיין אמעריקא פון אנדערע לענ-דער, האבען מודיע געווען, אז זייער מוטער-שפראך איז יודיש אדער העב-רעאיש, און אזוי ווי אין אמעריקא רע-גיסטרירט מען נישט ביי א פאלקס-צעהלונג די רעליגיע פון די בירגער, דערייבער מוז מען זיך משער זיין, אז איבער 1,700,000 איז דא וואס רעדען בלויז יודיש, ווען בעטרעפען די אל-געמיינע צאהל פון די יודען העכער 2 מיליאן, ווארום עס זענען פארהאן פיעל יודען, וואס רעדען ענגליש אדער אנ-דערע שפראכען.

אבער די צאהל פון די יודען איז זייט דעמאלט פיעל פערגרעסערט גע-וואָרען און מען רעכענט זי שוין אויף גאנצע 3 מיליאן.

אין צוזאמענהאנג דערמיט טיילט מען אויך מיט, אז די צאהל פון די יודען, וואס זענען געקומען אין דעם פערגאנ-גענעם חודש קיין ניו-יארק האט דער-גרייכט ביז 7516 נפשות, דערונטער 3836 מאנספערשוינען און 3681 ווייב-ער, פון מזרח-אייראפא — 6327 און פון די איבערינע לענדער 689, פון רוסלאנד האבען אויסגעוואנדערט 6557 מאן. צווישען דער גאנצער צאהל פון עמיגראנטען זענען געווען מענשען, וועלכע האבען נישט געקאנט לעזען און שרייבען 1348 (560 מאנספער-שוינען און 788 פרויען). פון די עמי-גראנטען זענען געבליעבען אין ניו-יארק 6497 מאן, אלע עמיגראנטען צוזאמען האבען געהאט מיט זיך 162,631 דאלאר.

קופאן.

יעדער לעזער, וואס שטעלט צו אזעלכע 10 קופאנען בעקומט יעדע 2 וואכען א באנד

יודישע געשיכטע

(פון פראפעסאר גרעץ)

אלס פרעמיע פון „לאדזער טאגעבלאט" אנשטאט פאר 80 קאפ.

נור פאר 20 קאפ א באנד.

די געשיכטע וועט ענטהאלטען 12 שטארקע בענדער אנ'ערך פון 2000 דרוק-זייטען.

וועלט-נייעס.

דראהטלאזער טעלעגראף אויף דער באהן.

אין די לעצטע חדשים פון פערגאנגענעם יאהר האט מען אויף דער אמעריקאנישע לא-קאוואנא-באהן געמאכט פראבעס צו בענוצען זיך מיט דראהטלאזען טעלעגראף אויף די צוגען וואס פאהרען. אין הין עס טיילט מיט די צייטונג „סיענטיפיק אמעריקאן" האט זיך די פראבע זעהר גוט איינגעגעבען.

די באהן-געזעלשאפט האט געמאכט די פראבע ליים דער דראהטלאזע טעלעגראפיע-סיסטעם פון מארקאני, די פראבעס זענען געווען מאכט געווארען צווישען 2 וואקזאלען, סקראנ-טאן אין פענסילוואניען און בינגהאמטאן אין ניו-יארק, פון איין ארט צום אנדערען איז א שטרעקע פון 500 קילאמעטער. די טעלעגרא-מען זענען אבגעגאנגען פון די סטאציעס אויף קרסיריענדע צוגען. און די טעלעגראפיסטען האבען בעקומען די טעלעגראמען און זיי האבען געשריבען אנ'ענטפער אויף ביידע סטאציעס.

נראדע אין פונקט דער דראהטלאזער טעלע-גראף צוגען געקומען, דער לאקאמאטיוו-פ'ה-רער איז פלוצלינג קראנק געווארען און דורך דעם, וואס מען האט מיסבעשטעלט דאס דורך א טעלעגראמע אהן דראהטען די אנדערע סטאציע איז פערמיטען נעווארען א קאטאס-טראפע און אנ'אויפהאלט פון צוג.

* * *

א האטעל פאר 40 מיליאן קראנען.

דאס גרעסטע בוי-ווערק איז אנצט צו גיי-יאהר פערטיג געווארען אין אמעריקא. דאס איז א האטעל, וואס האט אבגעקאסט 40 מי-ליאן קראנען. דער דאזיגער נייער „בולטאער"-האטעל אין אויסגעבויעט געווארען אין ניו-יארק. דער האטעל האט 26 שטאק. דער הא-טעל האט א ספעציעלע ליניע ביז צום וואקזאל אין די געסט וואס קומען אן אין א שלאף-וואגאן דארפען נישט אבשטייגען אויפ'ן וואק-זאל, נאר דער וואגאן ווערט אבגעשעפעט מיט א גערעט צו מיט א לאקאמאטיוו ביז אין האטעל ארין. אין האטעל גופא, דא געהט ארום דער גאסט פון וואגאן אין געזינט זיך... אין א גרויסען שענעם סאלאן אין באלד פאהרט ער ארויס מיט א וויגדע אין זיין וואגאן. דאס בילטמאר-האטעל האט באהן-פערבינדונג מיט אלע וואקזאלען אין צוגען. אויפ'ן 23-טען שטאק געפינט זיך דער באל-זאל, אין וועלכען עס קאנען זיצען ביי איין טיש 600 מאן. ער איז געבויט אין סטיל פון לודוויג XIV און איז געפוצט מיט א בדיוו-באלד-פארב. ער קאן גאנץ בעלד פערוואנדעלט ווערען אין א דאך-גארטען. דאס האטעל האט 1000 שלאף-צימער, יעדעס צימער האט באלד געבען זיך א באד-צימער. דאס וואסער פון די בעדער איז פול-טירירט.

דער אמת געהט.

144

אלע האבען זיך האסטיג אומגעקוקט און דערזעהן... בלאך'ן. ער האט זיך פערצווייפעלט אויף א שטוהל געוואָרפען און מיט ביטרע הענד זיך דיר האר פון קאפ גערישען. אלע זענען האסטיג צוגעלאפען צו איהם.

— בלאך... הענעק!... וואס איז געשעהן? — האבען אלע אין איין קול אויסגעשריען.

— אה! איך אונגליקליכער! — האט ער ווייטער געשריען.— איך עלענ-דער, איביג עלענדער!

— אבער אום-גאטעס ווילען, וואס איז געשעהן.

— איך האב געהערט... איך האב אלץ געהערט...— האט ער געשטאמעלט פערצווייפעלט.

ווירקליך, בלאך האט קומענדיג צו זיך אהיים דערהאלטען יוליאנ'ס אייג-לאדונג צו בלאשקאווסקי'ס אנזאג, און ער האט גלייך געאיילט אהער. דער לאקאי האט איהם, לויט בלאשקאווסקי'ס אנזאג, געהייסען ארייגגעהן אין אטעליע. בלאך איז ארייגגעקומען אהין אין אייגער פון יענע מינוטען, ווען אלע זענען געווען אזוי צעטומעלט פון די אויסגעהערטע נייעס, אז קיינער האט נישט בעמערקט, ווי ער איז ארייגגעקומען. ער אליין ווידער. ווי נאר ער איז ארייגגעהן דרעזעהן רבקה'ן, איז ער שטעהן געבליעבען ווי פערשטייגערט און נישט געוואגט מעהר אהן נישט אויף דער זייט פון דעם אומ-שולדיג פערפאלגטען און ביי דער גע-לעגענהייט ארויסגעטראגען דעם שארפ-סטען פראטעסט געגען דער יודישער רעכטלאזיגקייט, וואס דאס אלזאן נאר האט בעשאפען און געבוירען אזא אונערהערטען ווילדען בלבול.

דאס איז געווען דער איינציגער, אבער א שטארקער טרייסט פאר'ן פער-גאנגענעם יאהר.

די שרעקליכע סודות.

א זעלטענער שפאנענדער ראמאן פון לאדזער לעבען.

(299 בעארבייט פון ל. שרייבער.

— נאט אייך, קוקט!— האט בלאשקאווסקי גערעדט בענייסטערט.—אט האט איהר די זעלבע יאקעלע? און אט זעכען די יודישע ציצית... און אט איז אפילו דאס פערדעלע... חנה! איהר דערקענט די אלע זאכען?

— יא, יא!— האט חנה געשריען, בענעסענדיג זיך מיט טרעהרען פון פרייד. זי האט א חאפ געטהון די זאכען און זיי צום הארצען גערדיקט, ווי זיי וואלטען געווען לעבעדיגע.

— דאס אלץ,—האט דער מאלער דערצעהלט יוליאנ'ען,—האט מאריאנע מיט צוויי און צוואנציג יאהר צוריק איינגעפאקט אין א פעקעלע און עס געהיים איהר גאנץ לעבען, און פאר איהר טויט האט זי עס מיר איבערגעגעבען אלץ צו דעם זעלבען צוועק, אז אויב דו וועסט זיך ארויסוויזען פאר א שלעכטען קאטאליק, זאל איך דיר ווייזען, פון וועמען דו שטאמסט. נו, יולעק, וויבאלד דו ווילסט א יוד ווערען, ביזטו נאטירליך א גאנץ שלעכטער קאטאליק און איך האב רעכט דיר דיין נקהיימנים אויסצוזאגען און דיר דאס אלץ אבגעבען. נעהם די אלע זאכען צו דיר, פיליכט וועלען זיי פאר דיר זיין אזא טייערער אנדענ-קען, ווי זיי זענען געווען פאר מאריאנ'ען און פאר מיר ביז הייטיגען טאג. און אייך אט דאס בילד, „די אונשולד אין קייטען", שענק איך דיר, יולעק! עס גע-הער צו דיר!...

— אה, איך דאנק אייך, איך דאנק אייך, גרויסער גוטער מענש,—האט יוליאן אויסגערופען, הייס דריקענדיג דעם מאלער'ס האנד.—אזוי לאנג קען איך אייך שוין, און ערשט איצט ווייס איך, ווי אבצושאצען אייער נשמה! ערשט איצט פערשטעה איך ריכטיג, וואס איהר האט פאר מיר געטהון!

— און צולעצט,—האט דער מאלער געזאגט,—טו איך נאך בעטען ביי דיר עגטשולדיגונג, פארוואס איך האב ביז הייטיגען פאר דיר בעהאלטען דיין גע-הייטניס, חיטש אלס ערוואקסענער מענש האסטו שוין לאנג געהאט דאס רעכט עס צו וויסען. ביז איצט האב איך עס אבער נישט געקאנט טהון, ווייל ווי האב איך דיר געקאנט אבגעבען דיין אמת'ע מאמע, בשעת די גאנצע וועלט האלט זי פאר א מערדערין?... איצט אבער טעג איך עס רוהיג טהון! איצט בין איך אומשטאנד צו בעווייזען פאר דער גאנצער וועלט, אז דיין מאמע איז אונשולדיג, אז זי האט געליטען פאר פרעמדע זינד. איצט האב איך פעסטע און קלארע בע-וייזען דערויף און איך קאן דיר אבגעבען א גוטע, ערהליכע און כשר'ע מאמע!...

— אה, איך אונגליקליכער!— האט זיך פלוצלונג דערהערט א פערצווייפעלטער געשריי פון געבען טהיר.

— אט אזוי!— האט דער מאלער געזאגט. — און איצט, קינדער, זאגט מיר אט וואס: נאך דעם אלעם, וואס איהר האט פון מיר געהערט און וואס איך האב פאר אייך געטהון, גלויבט איהר, אז איך בין אייך א גוטער פריינד, אדער נישט?

— אה, אונבערינגט!— האבען אלע אויסער בלאך'ן געענטפערט.

— און איהר גלויבט, אז וויסענדיג די שטארקע ליעבע צווישען בלאך'ן און רבקה'ן וואלט איך זיך אין קיין פאל נישט בעשלאסען זיי שרעקטס צו טהון?

— גאנץ זיכער נישט!— האט יוליאן פעסט בעשטעטיגט.

— דאן וועט איהר אפשר אויך גלויבען, אז אויב איך האב געכטען בלאך'ן נעראטען, כמעט געצוואונגען צו ווערען דער חתן פון פיש'ס טאכטער, האב איך עס נאר געמיינט פון בלאך'ס און רבקה'ס טובה וועגען?

— אבער וואס פאר א טובה קאן דערפון ארויסקומען, ווי באלד איהר צעשיידט אונז און איהר שטערט אונזער ליעבע?—האט זיך בלאך געקאכט. — אין נאט איז מיין ערות. אז איך ליעב רבקה'ן און וועל זי קיינמאל נישט אויפ-הערען ליעבען. אויב איך האב זי די לעצטע צייט פערלאזען, האב איך עס גע-מוזט טהון צוליעב דעם אנדענקען פון מיין פאטער, ווייל איך האב דאך נישט נעקאנט חתונה האבען מיט דער טאכטער פון מיין פאטער'ס מערדערין. נאר איצט, אז איהר זאגט אלזיין, אז איהר קאנט בעווייזען חנה'ס אונשולדיגקייט, איצט וואלט איך דאך שוין יא געמעגט ליעב אויף דער וועלט?

— אלזאך שוין? איהר האט געענדיגט?— האט דער מאלער געפרעגט מיט א שמייכעל.—איך האב אייך געלאזט זיך אויסרעדען דאס הארץ, און איצט וועל איך אייך אויף אלע אייערע פראגען נאר נישט ענטפערן; נאר איינס וועל איך אייך זאגען: איך גאראנטיר אייך, אז איהר וועט נישט חתונה האבען מיט קיין אנדער פרוי, אויסער מיט רבקה'ן!

— נאר דאן וועל איך מוזען בלייבען א אונגעהרליכער מענש, איבערהר-סענדיג מיין צוזאג, וואס איך האב פיש'ס טאכטער גע'גיבען!

— נין, איהר וועט שוין דוקא בלייבען דער ערהליכסטער מענש אין דער וועלט, און דאך וועט איהר מיט פיש'ס טאכטער נישט חתונה האבען.

— ווי זשע אזוי וועט איהר דאס מאכען?

— דאס איז שוין מיין זאך!

— אבער צו וואס האט מען עס אינגאנצען גערארפט?

— דאס איז אויך מיין זאך! איהר האט ליעב צו פיעל פראגען צו שטע-לען, יונגערמאן, נאר איך בין נישט פחיד אייך אויף אלע אייערע פראגען צו ענטפערן. איך בעט נאר ביי אייך, זייט געדולדיג נאך א פאר שטונדען, אין אלץ וועט רעכט ווערען. איבערינענס האב איך פאר אייך איצט א פיעל וויכטיגערע בעשעפטיגונג, ווי קלערען וועגען ליעבע. איך האב ענטדעקט דעם אמת'ן מערדער פון אייער פאטער, און אייער פליכט איז...

— וואס רעדט איהר, הערר בלאשקאווסקי?—האט בלאך אויסגערופען,— ווער זשע איז ער? וואו איז ער?

— נאר געדולדיג! באלד וועט איהר שוין ווייסען אלץ, אלץ!...

(פארזעצונג פולגט).

וואס העדט זיך אין לאדז.

פון דער האנדעלס-וועלט.

דער ראט פון די האנדעלס - צוזא־מענפאהרען האט מיטגעטיילט דעם לאדזער בערזע-קאמיטעט, אז כדי צו פערלייכטערן די האנדעלס-בעציהונגען צווישען רוסלאנד און אמעריקא אין בײַ דער נאציאנאלער פעראייניגונג פון די אינדוסטריעלער אין די אמעריקאנער פעראייניגטע שטאטען געגרינדעט געווארען א רוסישע אבטיילונג, וועלכע וועט ארויסגעבען געניוע אינפארמאציעס וועגען אלץ סיי רוסישע סוחרים, וואס ווילען שיקען סחורה קיין אמעריקא און סיי אמעריקאנער סוחרים, וואס ווילען קומען אין האנדעלס-בעציהונגען מיט רוסלאנד. די רוסישע אבטיילונג וועט אויך ארויסגעבען פון צייט צו צייט ספעציעלע ביולעטענס.

— דער הינגער בערזע-קאמיטעט האט בעקומען ידיעות, אז אין יאהר 1914 וועט אין מאלטע (שווערען) געפענט ווערען א האנדעלס-אויסשטעלונג מיט א רייכער רוסישער אבטיילונג.

האנדעלס-פאטענטען.

די האנדעלס-פאטענטען ווערען וואס ווייטער אלץ מעהר פערקויפט אין דער שטאדט-קאסע, ביז איצט האט מען שוין פערקויפט 8,660 פאטענטען. אין פערגלייך מיט'ן פאריגען יאהר האט מען הײַ-יאהר פערקויפט מיט 2006 פאטענטען מעהר. עס וועלען נאך אין די נאהענטע טעג פיעל נײַע פאטענטען זיכער אויסגעקויפט ווערען.

שולאנגעלענהייטען.

אלס דעלעגאט אויפ'ן אלרוסישען צוזאמענפאהר פאר פאלקס-בילדונג פון די הינענע יודישע פאלקס-לעהרער איז געווען דער פאלקס-לעהרער הינעגער בעקאנטער הינעגער יודישער פעדא־גאג ה' שטיינהויער. ער איז בכלל נע־ווען דער אינציגער יודישער פאלקס־לעהרער פון פוילען אויפ'ן דערמאהנ־טען צוזאמענפאהר. ה' שטיינהויער שרייבט איצט זײַנע אינטערעסאנטע אינדרוקע וועגען צוזאמענפאהר, וועלכע ער וועט די טעג פערעפענטליכען אין אונזער צייטונג.

— דורך דער פערמיטלונג פון אינ־ספעקטאר ה' דימיטריעוו האבען די הינענע יודישע לעהרער פון די עלע־מענטאר-שולען בעקומען א דאנק פון קוראטאר פון וואַרשויער לעהר-אקרוג פאר זײַער נײַ יאהרס-בעגריסונג.

— (נ) לויט'ן בעשלוס פון דער פערוואלטונג פון „יודישען לעהרער־פעראיין", וועלען די דעלעגאטען פון פעראיין אויפ'ן אלרוסישען צוזאמענ־פאהר וועגען פאלקס-בילדונג אין פערגלייך מיט'ן פאריגען יאהר האט מען הײַ-יאהר פערקויפט מיט 2006 פאטענטען מעהר. עס וועלען נאך אין די נאהענטע טעג פיעל נײַע פאטענטען זיכער אויסגעקויפט ווערען.

שולאנגעלענהייטען.

אלס דעלעגאט אויפ'ן אלרוסישען צוזאמענפאהר פאר פאלקס-בילדונג פון די הינענע יודישע פאלקס-לעהרער איז געווען דער בעקאנטער הינעגער פעדא־גאג ה' שטיינהויער. ער איז בכלל נע־ווען דער אינציגער יודישער פאלקס־לעהרער פון פוילען אויפ'ן דערמאהנ־טען צוזאמענפאהר. ה' שטיינהויער שרייבט איצט זײַנע אינטערעסאנטע אינדרוקע וועגען צוזאמענפאהר, וועלכע ער וועט די טעג פערעפענטליכען אין אונזער צייטונג.

— דורך דער פערמיטלונג פון אינ־ספעקטאר ה' דימיטריעוו האבען די הינענע יודישע לעהרער פון די עלע־מענטאר-שולען בעקומען א דאנק פון קוראטאר פון וואַרשויער לעהר-אקרוג פאר זײַער נײַ יאהרס-בעגריסונג.

— (נ) לויט'ן בעשלוס פון דער פערוואלטונג פון „יודישען לעהרער־פעראיין", וועלען די דעלעגאטען פון פעראיין אויפ'ן אלרוסישען צוזאמענ־פאהר וועגען פאלקס-בילדונג אין דער אין אויגוסט (פאלודניאוא 20) אבגע־בען א בעריכט פון צוזאמענפאהר פאר די מיטגלידער. דעם ערשטען רעפע־ראט וועט האלטען ה' נירענבערג דעם קומענדיגען שבת צו-נאכט.

וועגען יודישען נאכט-פריאוט.

(נ) ווי בעוואוסט, האט די פערוואל־טונג פון יודישען נאכט-פריאוט פון פעראיין „ליגת אורחים" ביז איצט נישט געקענט אויפנעהמען אין נאכט-פריאוט קיין אורחים, ווייל אין בעשטעטיגטען אופטאו איז געמאכט געווארען א פעהלער, צוליעב וועלכען די פאליציי האט דעם נאכט-פריאוט נישט ערלויבט צו עפענען.

ווי מען מעלדעט איצט, איז א דאנק דער מיה פון דער פערוואלטונג דורכ'ן בעטראקאווער גובערנאטאר ערלויבט געווארען דעם פעהלער אין אופטאו פון פעראיין אויסצובעסערן. דערמיט האט דער פעראיין אויך בעקומען די מעגליכקייט דעם נאכט-פריאוט צו עפענען, מיט'ן בערינג—ווען די שטע־טישע בוי-טעכנישע קאמיסיע וועט דעם לאקאל פון נאכט-פריאוט געפינען פאר פאסענד צום בעשטימטען צייט. ווי מען רעכענט, וועט די קאמיסיע שוין הײַנט דעם לאקאל בעזיכטיגען און די קומענדיגע וואך וועט דער פעראיין שוין קענען אויפנעהמען אורחים אין נאכט־פריאוט.

צום קריזיס אין דער קצבים-בראנזשע.

(נ) נאכדעם ווי אויף דער אויסער־געוועהנלעכער פערזאמלונג פון די מיט־גלידער פון „קצבים-פעראיין (העקער), אויף וועלכער ס'איז בעהאנדעלט גע־וואָרען די פראגע ווי צו קעמפען גע־גען דער קאנקורענץ פון די אגגראַ־סיסטען (שעכטער), וועלכע עפענען אלײַן דעמאיל יאטקעס, האט די פער־וואלטונג פון פעראיין פארגעסטערן אין אוועגד אבגעהאלטען א גרויסע בעראַ־טונג, אויף וועלכע ס'זענען בעטראַכט געווארען פערשיעדענע מיטלען צו קעמפען געגען די קאנקורענץ. אויף דער זעלבער בעראטונג איז אויך בע־שלאסען געווארען צו פערברײַטערן די

דער לעצטער אכט פון אסנא-גורער פ ערברעכען.

(ש) ארום 1 א זײגער האבען זיך אין טורמע-קירכע פערזאמעלט דער ווייזטא־מאר איבער די קלויסטערס דער גלח קאנאניק וולאדיסלאו קרינינסקי און דער פעטראקאווער קאטאלישער דעקאן אנטשעיעווסקי, וועלכע האבען בעדארפט אויספיהרען די אפיציעלע רעליגיעזע צערמאניע פון אבנעמען בײַ די פער־אורטײַלטע מאנאכען דאמאזי מאצאך, סטארטשעווסקי און אלעסינסקי, דעם גײַסטליכען טיטעל און אויספיהרען איבער זײַ די „עקסקאמונוקאציע" אויסער זײַ זענען געווען דער פארזיצענדער פון פעטראקאווער אקרוזשנאי-סוד ה' וואלקאוו, דער פראקוראר ה' לאנשין, 2 נעריכט'ס-מיטגלידער, צוויי געהילף־פראקוראר'ען, א געריכטס-סעקרעטאר, דער נאטשאלניק-טורמע, און אײַנינע בעאמטע פון דער טורמע-קאנצעלאריע.

די קירכע איז געווען בעלויכטען מיט שווארצע ליכט. ווען די אלע פער־זאנען האבען זיך שוין געהאט פער־זאמעלט האט מען אראבגעבראכט אין דער טורמע-קירכע פון זײַנרע קאמע־רען די פערארורטײַלטע מאנאכען, וועלכע זענען געווען געפלײַדעט אין זײַערע ווײַסע מלבושים ווי די פוילינער־מאנאכען טראגען.

מאצאך און אלעסינסקי זענען גע־קומען צוגעהעפט מיט זײַערע געבעט־ביכער אין די הענד און האבען די גאנצע צײַט מתפלל געווען.

די צוויי גלחים האבען דאן אב־געהאלטען א גאטעס-דינענסט. ווען די תפילות האבען זיך געענדיגט, איז פאלגענדיג קאנסיסטירט עס זעהר ווענig, מען זאגט מיט זײַ ווי, וועלכע זײַ זאגען נאך ווארט בײַ ווארט.

מאצאך און אלעשינסקי בעטען מחילה בײַ די גלחים, און בײַם פוילישען פאלק פאר דער ח-פה, וואס זײַ האבען מיט זײַערע מעשים זײַ אנגעטהון.

די 2 גלחים נעהען צו צו די פער־אורטײַלטע און הויבען אן אויסטהון און אראבנעהמען פון זײַ די ווײַסע מאנאכען-מלבושים.

בײַ א טויטער שטילקײַט, הערט מען נאר שעפטשען די שטילע תפילות פון מאצאכ'ן און אלעשינסקי'ן, ווערען פון זײַ אראבגענומען די ווײַסע מאנאכען־קלײַדער און מען טהוט זײַ אן צוריק ארעסטאנסקע-קלײַדער.

נאך דער צערמאניע, פאלען די פעראורטײַלטע אויף די קניע, זאגען א תפילה, קלאפען זיך על-חטא אין הארצען ארײַן און מיט א אלגעמײַנע תפילה האט זיך דער לעצטער אקט פון דעם, יאסנא-גורער פערברעכען געענדיגט.

אין גיכען וועט מאצאך און סטאר־טשעווסקי אבגעשיקט ווערען פון דער פעטראקאווער טורמע אין אײַנע פון די סיבירישע קאטארזשנע-טורמעס.

אלעשינסקי וועט אבקומען זײַן שטראף אין דער פעטראקאווער טורמע.

פארנאגראפישע שפיעל-קארטען.

(נ) מיט א צײַט צוריק האט מען אויפ'ן וואַרשעווער וויקיאל קאנסיסקירט א טראגס־פארט פארנאגראפישע שפיעל-קארטען, וועל־כע זענען אבגעשיקט געווארען פון לאדז קיין וואַרשא צו א געוויסען דרײַסען. נישט קענענדיג געפינען דעם עקספעדיטער שוישפיעלער פון „טהאליא"-טעאטער, א טייל פון דער הכנסה וועט געהן לטובת וואלטעטיגע צוועקען.

פון „האלץ-בעארבײַטונג-פעראיין".

(נ) דער פעטריקאווער גובערנאטאר האט בעפרעדיגט די בײַטע פון דעם „האלץ-בעארבײַטונגס פעראיין" (פעט־ריקאווער 20), אז אין אלע טישלערײַען זאל ארויסגעהאנגען ווערען דער אויסצוג און די פליכטס-פעראָרדנונגען וועגען נאָרמאלען ארבײַטס-טאג, כדי די אר־בײַטער זאלען זיך לויט איהם קענען פיהרען און נישט ארבײַטען איבער דער בעשטימטער צײַט. די אויסצוגען דאר־פען אבגערוקט און אויסגעקלעבט ווע־רען אויפ'ן חשבון פון די טישלערײַ־בעזיצער.

אויף דער בײַטע פון פעראיין האט דער גובערנאטאר אויך פערארדנט דעם הינענען פאליציימײַסטער, צו בע־שטימען א שטרענגע פאליציאיש-סאני־טארע אויפצוקוקט אויף די וואַרשטאטען און אויך, אז מ'זאל די ארבײַטער אויס־צאהלען פאר דער ארבײַט נישט שפע־טער ווי אין פערלויף פון צוויי וואכען.

פון דער סינאגאגע.

(י) דעם 25 יאנואר, 4 א זײגער בײַ טאג וועט פארקומען א זיצונג פון די מיטגלידער פון קאמיטעט פון דער סינאגאגע אויף פראָמענאדען גאס.

אויף דער זיצונג וועט בעשטעטיגט ווערען דער בעריכט פון די הכנסות און הוצאות פאר'ן פערגאנגענעם יאהר און עס וועלען בעהאנדעלט ווערען אנדערע ווײַכטיגע פראגען.

אויסלענדער אין לאדז.

לויט אפיציעלע סטאטיסטישע דאטען האבען זיך געפונען דעם 1 יאנואר א. סט. אין לאדז דײַטשע אונטערטאנען: 1749 מענער, 1521 פרויען און 1719 קינדער, צוזאמען 4989 פערזאנען עסטרײַך-אונגא־רישע אונטערטאנען האבען זיך ווידער געפונען: 1078 מענער, 915 פרויען און 1111 קינדער, צוזאמען 3104 פערזאן.

אנ'ענטדעקטער מערדער.

מיט צוויי יאהר צוריק, דעם 11-טען דעצעמבער 1911 זענען אײַנינע באנ־דיטען אנגעפאלען הינטער פאביאניץ אויף די יודען איצעק שפינדלער און פנקוס דאמב, ווען זײ זענען געפאהרען פון פאביאניץ קיין לאדז אויף א ר־יסארקע. טען די יודען האבען געגענומען שרײַען אום הילף, האבען די באנדיטען אויף זײ אויסגעשאסען און שפינדלער'ן אויפ'ן ארט דער'הרג'עט. דאן האבען די באנדיטען בײַ זײ זײערע קרבנות צו־גערויבט 50 רובל און זענען פער־שוואונדען געווארען אהן יעדער שפור.

ערשט די טעג האט זיך דער פאליציי אײַנגעגעבען צו ארעסטירען אײַנעם פון די באנדיטען' הענריק יאבסט, וועלכער האט זיך בעטײַליגט אין דערמאהנטען מארד. דעם ארעסטירטען האט מען ארײַנגעזעצט אין טורמע און דער ענין איז איבערגעגעבען געווארען דעם סליע־ראוואטעל.

ברוקאנטען אלעקסאנדער לאנדסבערג און עדמונד קנאטע זענען אלערהעכסט בע־שאנקען געווארען מיט מעדאלען.

— (נ) די איינשרײַבונגען פון נײַע שילער אויפ'ן צווייטען האלב-יאהר אין יודישען גימנאזיום האבען זיך שוין גע־ענדיגט. די עקזאמענעס וועלען זיך אנהויבען דעם קומענדיגען מיטוואך דעם 28-טען יאנואר נ. ס.

— (נ) די בילדער-אויסשטעלונג פון די לאדזער קינסטלער און מוזעאום פאר „קונסט און ווישענשאפט" האט זיך שוין געכטען פערמאכט. אויסער די שוין אויסגערעכענטע קינסטלער האבען אויך פערקויפט אויף דער אויסשטע־לונג פיעל פון זײַערע ווערק די קונסט מאלער יאן סקאווראן אין סטאנישלאוו האראוויץ.

— (נ) דעם קומענדיגען זונטאג וועט אין טעאטער „סקאלא" פארקומען א פארשטעלונג לטובת דעם פעראיין „אחיעזר" און דער סעקציע „לחם־לרעבים".

— (נ) דער פאליציימײַסטער האט דערהאלטען א צירקולאר-טעלרונג פון פינאנצ-מיניסטעריום, אז אין קורצען וועט אין לאדז קומען א רעוויזיאנס־קאמיסיע פון מיניסטעריום, כדי צו רעוויזירען די טהעטיגקײַט פון דער הינענער אקציז-פערוואלטונג.

— דער לאדזער פאליציימײַסטער קאפיטאן טשעסנאקאוו איז אין דינענס־אנגעלעגענהײַטען ארויסגעפאהרען קיין פעטריקאוו.

— די אײַנוואוינער פון פאביאניצער שאסע האבען זיך געווענדעט צום מא־ניסטראט מיט א בײַטע ווענען אײַנפיה־רען נאז-לאמפען. דער מאניסטראט האט פערארדנט אויסצוארבײַטען א קאסטען־פרײַז פון דער בעלײַכטונג.

— די טעכניש-סאניטארע קאמיסיע האט אונטער דער אנפיהרונג פון ווייצע־פרעזידענט אנדרעעוו בעזיכטיגט אײַניגע פאבריקס-בנינים אין ראיאן פון 2-טען אוטשאסטאק.

— די הינענע פאבריק-אינספעקטארען האבען דערהאלטען א צירקולאר מיט א פערארדנונג צוצושטעלען יעדען חודש געניויע בעריכטען וועגען דער שטרײַק־בעוועגונג.

— דער פעטריקאווער גובערנאטאר האט פאנאנדערגעשיקט א צירקולאר אלע אויעזדנע נאטשאלניקעס צוצושטע־לען א רשימה פון אלע גמינע-שרײַ־בערס, וועלכע האבען געדיענט אין יאהר פון 300 יאהרינען ראמאנאוו־יובילעאום, כדי פאנאנדערצושטעלען די יובילעאום-מעדאלען.

— דער קוראטאר פון וואַרשויער לעהר-אקרוג האט זיך געווענדעט מיט א פערארדנונג צום לאדזער מאניסטראט וואס שנעלער אויסצוארבײַטען די פלא־נען פון א בנין פאר לאדזער מענער־נימנאזיום.

— (י) אין ווירזעוו האט מען די טעג אויסגעבויט א נײַעם קינדער-פריוט פאר 50 קינדער.

— (י) דעם 31 יאנואר וועט אין גרויסען קאנצערט-זאל פארקומען א קינסטלער-באל מיט'ן אנטײל פון די טעטינקײַט פון דער גמילת-חסדים קאסע פון פעראיין און צו דעם צוועק איז בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען מיט אנ'אויפרוף צו די מיטגליעדער, אז זײ זאלען די קאסע שטיצען און איינצאהלען די סומען, וואס זײ זענען שולדיג. די בעראטונג האט אויך בע־שלאסען, אז יעדען זונטאג און דיענ־סטאג זאלען פארקומען ווצונגען פון דער פערוואלטונג. אויסערדעם איז בע־שלאסען געווארען מיט אלע מעגליכ־קײַטען צו ארבײַטען, אז ס'זאל ווי אמ־שנעלסטען געבילדעט ווערען דער קאָא־פעראטיווער אנגראָ-האנדעל פון פלײַשען דורך די מיטגליעדער.

קינדער-בעקלײדונג דורך „מלביש ערומים".

(נ) דעם קומענדיגען דיענסטאג וועט אין „זאל-ווינקטאריא" (דלוגא 45) פאר־קומען די צווייטע קינדער-בעקלײדונג אין פערלויף פון הײַ-יאהרינען ווינטער־סעזאן, דורך דעם פעראיין „מלביש־ערומים" דערבײַ וועלען בײַז 100 יונג־לעך בעקומען פאלטענעס, קאמאשען, היטלעך, זאקען א. ד. ג.

דער קומענדיגער בוי-סעזאן.

הײַ עס איז צו זעהן פון דער קלײַ־נער צאהל בוי-פלענער, וואס ווערען בעשטעטיגט די לעצטע צײַט און אויך פון די שוואכע בעשטעלונגען אין די ציעגעלגיעס, וועט דער קומענדיגער בוי-סעזאן אין לאדז זײַן א שוואכער.

די סיבה, וואס די בוי-בעוועגונג פאלט איז, וואס די קרעדיט-בעדינגונ־גען זענען בײַל שווערער געווארען לגבי די פריהערדיגע יאהרען פאר די בוי-אונטערנעהמער, דער שטארטישער קרעדיט-פעראיין איז זעהר פארזיכטיג אין ארויסגעבען הלואות און פריוואטע קאפיטאליסטען געבען געלד אויף שווערע בעדינגונגען, אזוי אז עס איז איצט נישט אזוי לײַכט צו בויען הײַזער.

פון „יודישען פרויען-שוץ-פעראיין".

(נ) לויט'ן בעשלוס פון דער פער־וואלטונג פון „יודישען פרויען-שוץ-פער־איין" איז פאר'ן פעראיין נעדיגען גע־ווארען א לאקאל אויף אנדראוא גאס נומער 11 בײַם „בקור-חולים".

בײַם לאקאל וואס וועט שוין מער־גען געעפענט ווערען וועט אויך באלד נאך דער ערעפנונג אנהויבען צו פונק־ציאנירען א ארבײַטס - פערמיטלונגס ביורא פאר פרויען. ס'ווערט אויך געשא־פען בײַם לאקאל א צײַטווײַליגער פריאוט, אין וועלכען ס'וועלען זיך קענען אויפ־האלטען פרויען ביז דאס ארבײַטס־פערמיטלונגס-ביורא וועט פאר זײ שאפען ארבײַט אדער ביז זײערע עלטערען וועלען די אומגליקלעכע קומען אָב־נעהמען.

די פערוואלטונג פון פעראיין, וועלכע האט זיך גאנץ ענערגיש געגומען אויס־צופיהרען די אויפגאבען פון פעראיין, האט זיך איצט אויך געווענדעט מיט א בײַטע צום פעטריקאווער גובערנאטאר וועגען ערלויבען דעם פעראיין ארויס־צונעבען פאר בילדיגע פרײַזען אויס־לערנדישע פעסער פאר די געראטעווטע מעדלעך, וועלכע ווילען פערלאזען רוסלאנד.

די לויה פון לייזער דאמאנאוויטש ז"ל.

(נ) נעכטען ארום 11 א זײגער פאר־מיטאג איז פון דער לאדזער פאבריק־באהן פארגעקומען די לויה פון יונג־פערשטארבענעם לאדזער בירגער לײַ־זער דאמאנאוויטש ז"ל. צו דער לויה איז געקומען זעהר א גרויסער עולם, דעלעגאציעס פון פיעל פעראײַנען, און וועלכע דער פערשטארבענער איז געווען מיטגליער און די ארבײַטער פון פער־שטארבענעם'ס פאבריק.

אויפ'ן בית-עלמין האט דער קאנטאר אבגעריכט א הזכרה און אײַנינע פרײַנד פון פערשטארבענעם האבען געהאלטען הספדים.

פערשיעדענעם.

— (ש) נעכטען 11 א זײגער בײַטאג איז מיט דעם שנעל-צוג אבגעפאהרען פון פעטראקאו קיין פעטערבורג דער פעטראקאווער גובערנאטאר קאטערהער יאשעשעווסקי, וועלכער וועט פערוויילען אין פעטערבורג 2 וואכען צײַט און זיך בעטײַליגען אין דער בעראטונג וועגען לאדזער גובערניע.

דעם אמט פון פעטראקאווער גובער־נאטאר פערטרעט דער וויצע-גובערנא־טאר גענעראל מאיאר פארטוועגלער.

— די מיטגליעדער פון דיסקאנטאָ־קאמיטעט פון לאדזער נאָסור. באנק, ה' ראָבערט שווײַקערט, יוליוס קינדער־מאן און הײַנריך באַרטשינסקי זענען אלערהעכסט בעשאנקען געווארען - מיט מעדאלען; אויך די טאמאשאווער פא־טעטינקײַט פון דער גמילת-חסדים קאסע פון פעראיין און צו דעם צוויק איז בעשלאסען געווארען מיט מעדאלען.

— (נ) די איינשרײַבונגען פון נײַע שילער אויפ'ן צווייטען האלב-יאהר אין יודישען גימנאזיום האבען זיך שוין גע־ענדיגט. די עקזאמענעס וועלען זיך אנהויבען דעם קומענדיגען מיטוואך דעם 28-טען יאנואר נ. ס.

— (נ) די בילדער-אויסשטעלונג פון די לאדזער קינסטלער און מוזעאום פאר „קונסט און ווישענשאפט" האט זיך שוין געכטען פערמאכט. אויסער די שוין אויסגערעכענטע קינסטלער האבען אויך פערקויפט אויף דער אויסשטע־לונג פיעל פון זײַערע ווערק די קונסט מאלער יאן סקאווראן אין סטאנישלאוו האראוויץ.

— (נ) דעם קומענדיגען זונטאג וועט אין טעאטער „סקאלא" פארקומען א פארשטעלונג לטובת דעם פעראיין „אחיעזר" און דער סעקציע „לחם־לרעבים".

— (נ) דער פאליציימײַסטער האט דערהאלטען א צירקולאר-טעלרונג פון פינאנצ-מיניסטעריום, אז אין קורצען וועט אין לאדז קומען א רעוויזיאנס־קאמיסיע פון מיניסטעריום, כדי צו רעוויזירען די טהעטיגקײַט פון דער הינענער אקציז-פערוואלטונג.

— דער לאדזער פאליציימײַסטער קאפיטאן טשעסנאקאוו איז אין דינענס־אנגעלעגענהײַטען ארויסגעפאהרען קיין פעטריקאוו.

— די אײַנוואוינער פון פאביאניצער שאסע האבען זיך געווענדעט צום מא־ניסטראט מיט א בײַטע ווענען אײַנפיה־רען נאז-לאמפען. דער מאניסטראט האט פערארדנט אויסצוארבײַטען א קאסטען־פרײַז פון דער בעלײַכטונג.

— די טעכניש-סאניטארע קאמיסיע האט אונטער דער אנפיהרונג פון ווייצע־פרעזידענט אנדרעעוו בעזיכטיגט אײַנינע פאבריקס-בנינים אין ראיאן פון 2-טען אוטשאסטאק.

— די הינענע פאבריק-אינספעקטארען האבען דערהאלטען א צירקולאר מיט א פערארדנונג צוצושטעלען יעדען חודש געניויע בעריכטען וועגען דער שטרײַק־בעוועגונג.

— דער פעטריקאווער גובערנאטאר האט פאנאנדערגעשיקט א צירקולאר אלע אויעזדנע נאטשאלניקעס צוצושטע־לען א רשימה פון אלע גמינע-שרײַ־בערס, וועלכע האבען געדיענט אין יאהר פון 300 יאהרינען ראמאנאוו־יובילעאום, כדי פאנאנדערצושטעלען די יובילעאום-מעדאלען.

— דער קוראטאר פון וואַרשויער לעהר-אקרוג האט זיך געווענדעט מיט א פערארדנונג צום לאדזער מאניסטראט וואס שנעלער אויסצוארבײַטען די פלא־נען פון א בנין פאר לאדזער מענער־נימנאזיום.

— (י) אין ווירזעוו האט מען די טעג אויסגעבויט א נײַעם קינדער-פריוט פאר 50 קינדער.

— (י) דעם 31 יאנואר וועט אין גרויסען קאנצערט-זאל פארקומען א קינסטלער-באל מיט'ן אנטײל פון די

וואס העדט זיך אין לאדז.

פון דער האנדעלס-וועלט.

דער ראט פון די האנדעלס - צוזא־מענפאהרען האט מיטגעטיילט דעם לאדזער בערזע-קאמיטעט, אז כדי צו פערלייכטערן די האנדעלס-בעציהונגען צווישען רוסלאנד און אמעריקא אין בײַ דער נאציאנאלער פעראייניגונג פון די אינדוסטריעלער אין די אמעריקאנער פעראייניגטע שטאטען געגרינדעט געווארען א רוסישע אבטיילונג, וועלכע וועט ארויסגעבען געניוע אינפארמאציעס וועגען אלץ סיי רוסישע סוחרים, וואס ווילען שיקען סחורה קיין אמעריקא און סיי אמעריקאנער סוחרים, וואס ווילען קומען אין האנדעלס-בעציהונגען מיט רוסלאנד. די רוסישע אבטיילונג וועט אויך ארויסגעבען פון צייט צו צייט ספעציעלע ביולעטענס.

— דער הינעגער בערזע-קאמיטעט האט בעקומען ידיעות, אז אין יאהר 1914 וועט אין מאלטע (שווערען) גע־עפענט ווערען א האנדעלס-אויסשטעלונג מיט א רייכער רוסישער אבטיילונג.

האנדעלס-פאטענטען.

די האנדעלס-פאטענטען ווערען וואס ווייטער אלץ מעהר פערקויפט אין דער שטאדט-קאסע, ביז איצט האט מען שוין פערקויפט 8,660 פאטענטען. אין פערגלייך מיט'ן פאריגען יאהר האט מען הײַ-יאהר פערקויפט מיט 2006 פאטענטען מעהר. עס וועלען נאך אין די נאהענטע טעג פיעל נײַע פאטענטען זיכער אויסגעקויפט ווערען.

שולאנגעלענהייטען.

אלס דעלעגאט אויפ'ן אלרוסישען צוזאמענפאהר פאר פאלקס-בילדונג פון די הינענע יודישע פאלקס-לעהרער איז געווען דער בעקאנטער הינעגער פעדא־גאג ה' שטיינהויער. ער איז בכלל גע־ווען דער אינציגער יודישער פאלקס־לעהרער פון פוילען אויפ'ן דערמאהנ־טען צוזאמענפאהר. ה' שטיינהויער שרייבט איצט זײַנע אינטערעסאנטע אינדרוקע וועגען צוזאמענפאהר, וועלכע ער וועט די טעג פערעפענטליכען אין אונזער צייטונג.

— דורך דער פערמיטלונג פון אינ־ספעקטאר ה' דימיטריעוו האבען די הינענע יודישע לעהרער פון די עלע־מענטאר-שולען בעקומען א דאנק פון קוראטאר פון וואַרשויער לעהר-אקרוג פאר זײַער נײַ יאהרס-בעגריסונג.

— (נ) לויט'ן בעשלוס פון דער פערוואלטונג פון „יודישען לעהרער־פעראיין", וועלען די דעלעגאטען פון פעראיין אויפ'ן אלרוסישען צוזאמענ־פאהר וועגען פאלקס-בילדונג אין דער אין אויגוסט (פאלודניאוא 20) אבגע־בען א בעריכט פון צוזאמענפאהר פאר די מיטגליעדער. דעם ערשטען רעפע־ראט וועט האלטען ה' נירענבערג דעם קומענדיגען שבת צו-נאכט.

וועגען יודישען נאכט-פריאוט.

(נ) ווי בעוואוסט, האט די פערוואל־טונג פון יודישען נאכט-פריאוט פון פעראיין „ליגת אורחים" ביז איצט נישט געקענט אויפנעהמען אין נאכט-פריאוט קיין אורחים, ווייל אין בעשטעטיגטען אופטאו איז געמאכט געווארען א פעהלער, צוליעב וועלכען די פאליציי האט דעם נאכט-פריאוט נישט ערלויבט צו עפענען.

ווי מען מעלדעט איצט, איז א דאנק דער מיה פון דער פערוואלטונג דורכ'ן בעטראקאווער גובערנאטאר ערלויבט געווארען דעם פעהלער אין אופטאו פון פעראיין „ליגת אורחים". דערמיט האט דער פעראיין אויך בעקומען די מעגליכקייט דעם נאכט-פריאוט צו עפענען, מיט'ן בערינג—ווען די שטע־טישע בוי-טעכנישע קאמיסיע וועט דעם לאקאל פון נאכט-פריאוט געפינען פאר פאסענד צום בעשטימטען צייט. ווי מען רעכענט, וועט די קאמיסיע שוין הײַנט דעם לאקאל בעזיכטיגען און די קומענדיגע וואך וועט דער פעראיין שוין קענען אויפנעהמען אורחים אין נאכט־פריאוט.

צום קריזיס אין דער קצבים-בראנזשע.

(נ) נאכדעם ווי אויף דער אויסער־געוועהנלעכער פערזאמלונג פון די מיט־גלידער פון „קצבים-פעראיין (העקער), אויף וועלכער ס'איז בעהאנדעלט גע־וואָרען די פראגע ווי צו קעמפען גע־גען דער קאנקורענץ פון די אגגראַ־סיסטען (שעכטער), וועלכע עפענען אלײַן דעמאיל יאטקעס, האט די פער־וואלטונג פון פעראיין פארגעסטערן אין אוועגד אבגעהאלטען א גרויסע בעראַ־טונג, אויף וועלכע ס'זענען בעטראַכט געווארען פערשיעדענע מיטלען צו קעמפען געגען די קאנקורענץ. אויף דער זעלבער בעראטונג איז אויך בע־שלאסען געווארען צו פערברײַטערן די

דער לעצטער אכט פון אסנא-גורער פ ערברעכען.

(ש) ארום 1 א זײגער האבען זיך אין טורמע-קירכע פערזאמעלט דער ווייזטא־מאר איבער די קלויסטערס דער גלח קאנאניק וולאדיסלאו קרינינסקי און דער פעטראקאווער קאטאלישער דעקאן אנטשעיעווסקי, וועלכע האבען בעדארפט אויספיהרען די אפיציעלע רעליגיעזע צערמאניע פון אבנעמען בײַ די פער־אורטײַלטע מאנאכען דאמאזי מאצאך, סטארטשעווסקי און אלעסינסקי, דעם גײַסטליכען טיטעל און אויספיהרען איבער זײַ די „עקסקאמונוקאציע" אויסער זײַ זענען געווען דער פארזיצענדער פון פעטראקאווער אקרוזשנאי-סוד ה' וואלקאוו, דער פראקוראר ה' לאנשין, 2 נעריכט'ס-מיטגליעדער, צוויי געהילף־פראקוראר'ען, א געריכטס-סעקרעטאר, דער נאטשאלניק-טורמע, און אײַנינע בעאמטע פון דער טורמע-קאנצעלאריע.

די קירכע איז געווען בעלויכטען מיט שווארצע ליכט. ווען די אלע פער־זאנען האבען זיך שוין געהאט פער־זאמעלט האט מען אראבגעבראכט אין דער טורמע-קירכע פון זײַנרע קאמע־רען די פערארורטײַלטע מאנאכען, וועלכע זענען געווען געפלײַדעט אין זײַערע ווײַסע מלבושים ווי די פוילינער־מאנאכען טראגען.

מאצאך און אלעסינסקי זענען גע־קומען צוגעהעפט מיט זײַערע געבעט־ביכער אין די הענד און האבען די גאנצע צײַט מתפלל געווען.

די צוויי גלחים האבען דאן אב־געהאלטען א גאטעס-דינענסט. ווען די תפילות האבען זיך געענדיגט, איז פאלגענדיג קאנסיסטירט עס זעהר ווענig, מען זאגט מיט זײַ ווי, וועלכע זײַ זאגען נאך ווארט בײַ ווארט.

מאצאך און אלעשינסקי בעטען מחילה בײַ די גלחים, און בײַם פוילישען פאלק פאר דער ח-פה, וואס זײַ האבען מיט זײַערע מעשים זײַ אנגעטהון.

די 2 גלחים נעהען צו צו די פער־אורטײַלטע און הויבען אן אויסטהון און אראבנעהמען פון זײַ די ווײַסע מאנאכען-מלבושים.

בײַ א טויטער שטילקײַט, הערט מען נאר שעפטשען די שטילע תפילות פון מאצאכ'ן און אלעשינסקי'ן, ווערען פון זײַ אראבגענומען די ווײַסע מאנאכען־קלײַדער און מען טהוט זײַ אן צוריק ארעסטאנסקע-קלײַדער.

נאך דער צערמאניע, פאלען די פעראורטײַלטע אויף די קניע, זאגען א תפילה, קלאפען זיך על-חטא אין הארצען ארײַן און מיט א אלגעמײַנע תפילה האט זיך דער לעצטער אקט פון דעם, יאסנא-גורער פערברעכען געענדיגט.

אין גיכען וועט מאצאך און סטאר־טשעווסקי אבגעשיקט ווערען פון דער פעטראקאווער טורמע אין אײַנע פון די סיבירישע קאטארזשנע-טורמעס.

אלעשינסקי וועט אבקומען זײַן שטראף אין דער פעטראקאווער טורמע.

פארנאגראפישע שפיעל-קארטען.

(נ) מיט א צײַט צוריק האט מען אויפ'ן וואַרשעווער וויקיאל קאנסיסקירט א טראגס־פארט פארנאגראפישע שפיעל-קארטען, וועל־כע זענען אבגעשיקט געווארען פון לאדז קיין וואַרשא צו א געוויסען דרײַסען. נישט קענענדיג געפינען דעם עקספעדיטער שוישפיעלער פון „טהאליא"-טעאטער, א טייל פון דער הכנסה וועט געהן לטובת וואלטעטיגע צוועקען.

פון „האלץ-בעארבײַטונג-פעראיין".

(נ) דער פעטריקאווער גובערנאטאר האט בעפרעדיגט די בײַטע פון דעם „האלץ-בעארבײַטונגס פעראיין" (פעט־ריקאווער 20), אז אין אלע טישלערײַען זאל ארויסגעהאנגען ווערען דער אויסצוג און די פליכטס-פעראָרדנונגען וועגען נאָרמאלען ארבײַטס-טאג, כדי די אר־בײַטער זאלען זיך לויט איהם קענען פיהרען און נישט ארבײַטען איבער דער בעשטימטער צײַט. די אויסצוגען דאר־פען אבגערוקט און אויסגעקלעבט ווע־רען אויפ'ן חשבון פון די טישלערײַ־בעזיצער.

אויף דער בײַטע פון פעראיין האט דער גובערנאטאר אויך פערארדנט דעם הינענען פאליציימײַסטער, צו בע־שטימען א שטרענגע פאליציאיש-סאני־טארע אויפצוקוקט אויף די וואַרשטאטען און אויך, אז מ'זאל די ארבײַטער אויס־צאהלען פאר דער ארבײַט נישט שפע־טער ווי אין פערלויף פון צוויי וואכען.

פון דער סינאגאגע.

(י) דעם 25 יאנואר, 4 א זײגער בײַ טאג וועט פארקומען א זיצונג פון די מיטגליעדער פון קאמיטעט פון דער סינאגאגע אויף פראָמענאדען גאס.

אויף דער זיצונג וועט בעשטעטיגט ווערען דער בעריכט פון די הכנסות און הוצאות פאר'ן פערגאנגענעם יאהר און עס וועלען בעהאנדעלט ווערען אנדערע ווײַכטיגע פראגען.

אויסלענדער אין לאדז.

לויט אפיציעלע ס

טעאטער „סקאלא" דירעקציאן י. אדלער, ה. סעראצקי

היינט דאנערשטאג צום 9-טן פאל מיט שו. פעל לר. אין 3 אקטן פון וויקאנט אן הערטץ איבערזעצונג דורך ש. קיפערמאן (רעזישירט דורך ח' סיעראצקי).

ז. גאלדשטיין אלמא וואו וואהנסטו?

מיטוואך דען 28 (15) יאנואר הייבט אן דער בעגעבנים פון טאלאנטפולען שויספיעלער **ח' ליפמאן** מיט דעם נייסטן טראגעדיע **„אזגללא"** שעקספירס

הויפט-ראלען: אטעלא—ה' אדלער, יאגו—ח' ליפמאן, דעזדעמאנא—פר. עמיליע אדלער א. ו. ו.

צו ביליגסטן פרייזן אין דער קאסע פון טעאטער „סקאלא".

צו ביליגסטן פרייזן מארגען פרייטאג-צו-נאכטס ווערט גע-שפיעלט ווערען בי א גרויס אויסשטאטונג

די יודישע נשמה שבת 3 נאכמיטאג בי ביליגע פרייזן

האמלעט שבת-צו-נאכטס

די שאנסאנעטע

נוך אין „קאסינא"

היינט פאלגענדיג נייעם פראגראם אונטער אנדערע

האני וויסע אין דער גרויסער 3 אקטיגער קאמעדיע **„די טאנגא-רעניגין"**

אויסערן פראגראם: גרויסע סענסאציע!

4-מער מייל פאנטאמאם

דעטעקטיוו אין 4 גרויסע טיילן. פארטזעצונג פון דעם גרויסען דעטעקטיוו-ווערק.

1) דער פערשוואונדענער בעיטער, 2) די בלוטיגע טויער, 3) א אונערשטענדליכער מיסקאראד, 4) אין די הענד פון אפאשן.

פאפולערע פרייזען. אנערקענט אלס די בעסטע מוזיק פון שטאדט.

בעקאנטמאכונג.

מיר מאכען בעקאנט אלע טרבטער פון לעדער-אויסארבייטונג, ווי: קאמאשען-מאכער, שוסטער, גערבער-ווערקסטע-שוסטער א. ו. ו. דאס פון הייט אן דעם דאס צוטחיילונג לאקאל פון גי-נינגרידעסען פראפעסיאנעלען פעראין, זיך געפינען אויף **פעטרוקויער נאס № 20** פראנט 2-טער שטאק אין לאקאל פון פראפעסיאנעלען פעראין פון האלץ-בעטרייבונגס בראנזשע, וואו ס'קאנען זיך פערשרייבען מיטגליעדער יעדען טאג פון 8 ביז 10 אין אבענד.

די גרינדער.

קאלאניאלוואריען

ווי: מעהל, שפייז און אלעס וואס נעהער צו קאלאניאלוואריען.

בעקומט מען ביליג און רעעל בי 3891 3 2

י. גאלדשטיין, וסכאדניא 21 אין אייגענעם הויז.

אפלאץ אויף קויפלען מיט איבערצינעבען בעגעריקע 44. 3902

אן שענעם פראנט-צימער, בעזונדערען אינגאנג מיט בעקוועמליכקייט צו פערמיעטען. וזליאנא 57 בי שטאל. 3901

זונטאג ענדיגט זיך שוין דער 10-טער קופאן אויף דעם ערשטען באנד פון אונזער זעלטענער פרעמיע

„די יידישע געשיכטע"

פון **פראפעסאר גרעץ** אין 12 שטארקע בענדער, אנ'ערך 2000 דרוק-זייטען.

אלע אונזערע אבאנענטען און איך אונזערע לעזער, וואס וועלען אויסשניידען די קופאנס און וועלען יעדע 2 וואכען צושטעלען 10 פון זיי צו אונז אדער צו אונזערע אגענטען און צייטונגס-פערקעפער, ווילען גייניעסען פון דעם זכות צו דער פרעמיע און וועלען בעקומען יעדען באנד פון דער געשיכטע **אנשטאט** פיר 80 קאפ.

נוך פאר 20 קאפ. א באנד

אזוי, אז אין פערלויף פון 24 וואכען וועלען די לעזער פון „לאדער טאגעבלאט" שוין בעקומען אזא זעלטען ווערק ווי די גאנצע געשיכטע פון יודישען פאלק פאר אזא שפאט בילליגען פרייז ווי:

2.40 פאר אלע 12 בענדער

דער ערשטער באנד פון דער דאזיגער געשיכטע, וועט שוין געגעבען ווערען אונזערע לעזער קומענדע וואך.

נוך אין „קאסינא"

היינט פאלגענדיג נייעם פראגראם אונטער אנדערע

האני וויסע אין דער גרויסער 3 אקטיגער קאמעדיע **„די טאנגא-רעניגין"**

אויסערן פראגראם: גרויסע סענסאציע!

4-מער מייל פאנטאמאם

דעטעקטיוו אין 4 גרויסע טיילן. פארטזעצונג פון דעם גרויסען דעטעקטיוו-ווערק.

1) דער פערשוואונדענער בעיטער, 2) די בלוטיגע טויער, 3) א אונערשטענדליכער מיסקאראד, 4) אין די הענד פון אפאשן.

פאפולערע פרייזען. אנערקענט אלס די בעסטע מוזיק פון שטאדט.

אינווענטור-

אויספערקויף

פון **שלאפצימער** שפייזע-צימער הערען-צימער **סאלאן** אין פערש. **קליינמעבעל**

איז אלע מאדערנע סטיל-ארטען.

צו אראבגעזעצטען פרייזען

ווי איך לוקסוס-ווארען ווי: קריסטאל, פארצעלאן, מאמאר, בראנז, עס גיפס-פיגורען, רויך און שרייבצייג, אלפענבעין-ווארען א. ד. ג. מיט א בעדייטענדעם ראבאט.

Möbel-Fabrik

Besser & Co., Lodz,

23 Petrikauerstr. 23.

5009 4 3

עצות

אין אלע אנגעלעגענהייטען

אויף אלערלי סראחות אין נערבסס-זיכהרגונגען ווי: צוויגלע, קרימינעלע, אר-מענסראכונג (מיליטער-אנגעלעגענהייטען) נאר די נייסטע בעזעצען, סיאנא-ריישענעס, הויאפטקען, חרטע-ען, קאנקורסען, זאטשמאנעס, פאטענטירונג פון ערפינ-דונגען, ראדע-פאמיליעס, ירושה-זאכען אז"ו. (אויך אלע ארט שתדלנות'ער אין אלע רעגירונגס-אנשטאלטען, פיהרט אויס דער **פראקטיצירטער אדוואקאט** מיט העכסטע יורישטישע בילדונג (דר. דער רעכטען—

נ. ווייגבערג דאר'פזעלבסט געפינט זיך אויך א בירא וואו עס ווערען צוזאמענגעשטעלט פון א ספעציאליסט פא-שעניעס אויך אלערלי יורידישע סראחות (קאנס-ראטען אז"ו). די קאנצעלאריע אין אפען א נאכען טאג אין געפינט זיך אויף **דלוגא 77** (ווען בענדריקא) טעלעפאן **66-21**. פערזענליך בין 11 פרים אין פון 2 ביז 10 אבענד.

Doctor der Rechte Advokat N. M. WEINBERG, Dluga 77, W. 16. 5006

גלאבין

אין דאס בעסטע שוה-פאסטע אויף דער וועלט. ערהאלט די שוהע שעהו אז דייערהאפט.

1-74

גלאבין

אין עכט נור מיט א נאלדענעם באנדעראל און אויפשריפט

מ. כרעל.

---

2 שוק-יונגלעך אין עלטער פון 15 ביז 16 יאהר ווי אויך אנענטען הע-רען נאמען, קענען זיך מעלדען אין לאדז פון מעצאל-פאבריקאט „SIGOLIN" Średnia 1. 3899 2 1

Grössere ausländische Chemische Fabrik uebergiebt den

Alleinverkauf

von Prima Schubcreom in Blechdosen auf ganz Russland und Polen an kapitalkräftige Firma gegen eigene, feste Rechnung

Gefl. Offerten mit Angabe von Referenzen an das Anonncenkontor „N. Mattissen" S -Petersburg, Newski 20, sub. „Fabrik" erbeten. 5053 5 2

נור עכט אין ווייס דאזען בעכטער שוה-פוץ מאכט דאס לעדער שפיגעל-בלאנק, הייך און וואסערדיכט.

העס, פאבר, הערקע לוצינסקי עט קאמפ., אקצ.-גע. פערטרעטער נעסטאר ראזענטהאל ווארשוי—לאדז.

4300 19 7

דער ראקאזער רבי

דעם יוד הקדוש א איינזעל, העלכער וואהנט אין קעלן אין נעקומען אין לאדז אין שטעהט אין וסכאדניא 4 בי ברוך דוד בארלאוויטש. 3899 2 1

הערען-מאנטלען-שניידער-געזעלען הערען נעזוכט, לומזערסקא שטר. 36 בי פיטלאוויטש. 3894

א גרויס צימער פארטער צו פערמיעטען, פעטרי-ווער 60. 5 1

א קלייגע שטוב און קוך 3-טען שטאק צו פערמיעטען, פעטרי-קויער שטר. 60. 5 1

א צימער פארטער צו פערדינען, צעגלניאנא 33. 5 1

Гершликъ Тененбаумъ потерялъ свой паспортъ выдан. гор Частоховъ. Отдать въ полицію. 3-62 3 3

Майеръ Хиль Борштейнъ потерялъ свой паспортъ, выдан. маг. гор. Кѣльцы. Отдать въ полицію. 3893 3 1

א קאלאניאל-געזעלב אין איבערצונעבען, משכנא 6 אין דער שטאדט. 3853

בעקאנטמאכונג.

צו דער בעקומליכקייט פון מענע קונדען פון דעמיל און חרט-געשעפט פון דעם לאנד-קונסטרעגדעס געשעפט פון

וואטאווע דעקע און פיצדעקע

אויף פערש. פעדערן. ד. שיבע, אנראדאווא 1 האב איך געעפנט א פער-קויף אויף **פעטרוקויער № 14** **נעבר. שיבע**

לינקס 2 שטאק אונטער דער פירמא פירמא ד. שיבע, בלעבט מיר פריהער אויף אנראדאווא 1. 3900 3 1

באמבאטען

(שיך-קאטשען) פיר דאמען, הערען און קינדער פון 1 ר' 90 קאפ. מיר אויך קאר-שען פון 80 קאפ. אן צו בעקומען בי א. ב ליף נאחאמיעסקא 15 רעכטס ערשטער אנגאנג ערשטער שטאק וואהנונג. 9. 3886

א נעמויערטע רעמיזע פער זאלאם צו פערמיעטען. וסכאדניא שטר. 50 № צו ערפאהרען בים ווירט. 3877 3 2

א גרייטע אנשטעלונג פרנסה איינע אנגעזעהענע ערט-מאשינען-ביורא מיט נייע מאשינען צום אבערמבען אין 4 שראנקען ווען איינע ערלייבנים דאזי פון גוב רנאשר, איזט זאקאר אויצרצונגע-כען. צו ערקונדיגען זיך בי L Nürnberg, Nikolajewska № 83, Wohnung 32. 3789 3 3

מעבעל פון 3 צימער און קוכע, בעשטעהענד אויס שענק, בעטען מאטראצען, קרעדענץ, טיש, שטיהל, שפיגעל, אבאזאנע, שרייב-טיש, וועבראנטר, האשטיש, וו. אויך לאמפען, גארדינען, גראמאפאן מיט פלי-טען נאר א. ו. ו. צוליכב שבריטע זאפארם צו פערקויפען, אויף פאלבדניאנא 24 ו. 1 אין טויער פארטער רעכטס. 3840 זאפארם אויך די וואהנונג צו פערמיעטען.

לעהר-יונגלעך אין עלטער פון 14 יאהר קענען זיך מעל-דען צו ע. סאדאקיערסקי, פעטרוקויער שטר. 112 3040 3 3

א לאדען אין הויף צו פערמיעטען, פעטרוקויער 16. 5 1

ביכערבינדיגונגען, נאכטראגונגען, אבשליסן, בילאנצען איבערגעבן ער-פאהרענער עס געזונדהאפטער בוכהאל-טער צו מסירען האנדלער, זאחארקא 5 וואהנ. 7. 3867 10 1

Хаимъ Ицхокъ Аврамовъ потерялъ свой паспортъ, выдан. гор. Томашовъ, Петроков. губ. Отдать въ полицію. 3 2 3873

האמבורג-אמעריקא-לייניע

נארד-דייטשע לליאד

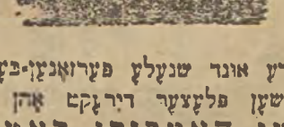

בעקוועמע, זיכערע אונד שנעלע פערזאנען-בעפערדערונג נאך אלען איבערזעאישען פלעצען דירעקט אהן א פערזאנדקע איבער ברעמען, האמבורג, ראטערדאם און אנטווערפען

מען וואל זיך וענדען מיט פאלען פערגען אן די נעכסטע קאנטראל-מאטציען, וועלכע ערמעגלעכען יעדע נעזונטע אויסקונפט אונד פערקויפ-בילעטען צו ארינגונג-פרעזען דער דאמפפשיף-אפאטען.

יעדער, וועלכער וועט זיך אייגנער קאנטראל-מאטציען אנפערטיגען פאלקאמענע פערזיכערונגען שון אונד אין ווייטער בי ערפאהרונג דער לאנדונג-בערינגונגען אין איבערזעאישען האפען, וו ער וועט זיין צוגעלערנט, מיט דען לאנדונגס-בערינגונגען מאכט יעדע קאנטראל-מאטציען יעדען בעקאנט.

דיי קאנטראל-מאטציאנען בעפינדען זיך:

אין באלטימאר בי מעסעל פארשטעהער הערר שבלמאן
" בילעטס " " פרעמש
" אייזענען " " בתען
" פראבקען " " בארען פון קייזערלינג
" אילדארע " " וואגנאנסקי
" בהאדן-מאקקער " " פויל זעלמאן
" פאזען " " שרמר עלענער
" אסטראוא " " הענגער 074 56

„טאנגא"

עס ווענד אין דען בעזוכטען דאמען-אטעליער

„Mona-Lisa"

לאדז, זאוואדזקא 40

אנגעקאמען די לעצטע נייהייטען דער טאנגא-מאדע און דארוך ווערען דארט די פיינסטען דאמען-גארדעראבען פערפערטיגט.

בי

פייכזוכט, בלושארמוט

שוועכעזושטענדען און רעקאנוואלעסצענט עמפעהלט זיך דער נעכרויך פון

Sanguinal Krewel

איז פיל עקאנאם א פלאש 120 מילען, אין פלייסיגקייט פארם פון סאנגואינאל-ליקיאר צו 800 g.

די סאנגואינאל-פרעפאראטע צייכנען זיך כיש דעם אויס, וואס זיי זיינען אויסערגעוועהנליך גוט אנ-זיההמען, ווייטער דער שטאלבער מאגען קען זיי פערדאגען, זיי רייצען דעם שפייס, אין רוהען גוט פרויס קען פערשאפען. קען קאפפשטערן אין קען שים שערגונגען.

פערטרעטער:

S. Rosciszewsky & J. Kirchmayer, Warschau, Bracka 6. Karl Schwind, Odessa, Kanatnaja 55. Rud. Zech, Riga, Paulucci-strasse 3, Postfach № 608.

אום זיך צו הילפען פון א מעות, זאל מען אייביג אכטונג נעבען אויף די מארקע סאנגואינאל קרעוועל.

פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט

דר. לטווקאוויטש

הייס וועגרישע בראזיג-לידיי אונד מענער שוויכע. בי סיפיליס **606—!!** טריפער • הייליגונג אהן שפרעצמאניעס ווייס א נייע מ עטאדע) מאזיג אנ-ליגנער שטר. **!!** נעבע זעליגס מעשער שפרעכשטונדען זון 9—1 אונד פון 6—8 נאכט. דאמען פון 5—6.

Dr. med. I. Izykson

ד"ר מעד. י. איצקסאן

אלעקסאנדראווסקא 87

אינערע אין קינדער-קראנקהייטען. עמפעהנגען פון 10 ביז 12 פארב. און פון 5 ביז 7 נאכמיטאג. 5060

Dr. med. Leyberg

קרוטקא 5 טעל. 26-50

ספעציאליסט פיר הויט, הענערישע אין גע-שלעכטס-קראנקהייטען. עמפעהנגען פון 10—1 און פון 6—8 נאכמיטאג. פרויען פון 5—6. (פיר פרויען ווייבלעכע הער-מעד-צימער). 5050

Dr. B. Mintz 4387

ד"ר ב. מינץ

איזט צוריקגעקעהרט פון אויסלאנד

ריאדנע מלינאראסקא 15.

פרויען אינערליכע שע קינדער-קראנקהייטען. מען, שפרעכשטונדען פון 9—11 און 5—7.

ד"ר זילבערשטראם

Dr. J. Silberstrom

ארזנע, אים שטבגלעם, פון רוסישע-קייזע

12 זאוואדזקא 12

הויט געשלעכטס אונד הענערישע קראנק-הייטען. (בעהאנדלונג מיט עדלער-חשמ **606—!!** (!!14 ערשלוכע קעסעלקע (עכטע רוגע לעבעסער הארץ, פלעקען א. ו. ו. 12—2½ 5—8 נאכמיטאג 6—11

Якубъ Кохманъ потерялъ свой паспортъ, выдан. гм. Радогощь, Лодзинск. уѣзда, Петр. губ. Отдать въ полицію. 3895 1

א קלער-שטוב און א רעמיזע צו פערדינען, פאטאש שטר 10. 5 1

בחצי חנם

מיתה חסידיש, ווארטע, מארגע אויף פערשידענע זעלצע, זעהר ביליג (אבער עכטע פרייזען) בי **יעקבקי המלפערן** צעגליניאנא 66. 3879 3 2

ציר דעראדאנס

היינט דאנערשטאג 24-טער טאג פון גרויסען אינטערנאציאנאלען

פראנצויזישען רינגקאמפף

היינט קעמפפען 4 פאר: 1) טאם דזשאנסאן—סאזיא ראיקאוויטש, 2) ווילדמאן (נאטירליכער)—סאלאר, 3) עקס מאסקא—פאנאנינו, 4) מ'זי-קא ציקלאפ צוויטשער—וואיעק. אויסער דעם מ'רעם איז דער וועלט-בע-ריהמטער גי-וויכס-הייצער ה' הרצלינג (נאטירליכער).

אנפאנג פון רינגקאמפף פינקטליך 10 אזיגר אבנדס.

דער צירק ווערט בעהייצט.

Sanguinal Krewel

איז פיל עקאנאם א פלאש 120 מילען, אין פלייסיגקייט פארם פון סאנגואינאל-ליקיאר צו 800 g.

די סאנגואינאל-פרעפאראטע צייכנען זיך כיש דעם אויס, וואס זיי זיינען אויסערגעוועהנליך גוט אנ-זיההמען, ווייטער דער שטאלבער מאגען קען זיי פערדאגען, זיי רייצען דעם שפייס, אין רוהען גוט פרויס קען פערשאפען. קען קאפפשטערן אין קען שים שערגונגען.

פערטרעטער:

S. Rosciszewsky & J. Kirchmayer, Warschau, Bracka 6. Karl Schwind, Odessa, Kanatnaja 55. Rud. Zech, Riga, Paulucci-strasse 3, Postfach № 608.

אום זיך צו הילפען פון א מעות, זאל מען אייביג אכטונג נעבען אויף די מארקע סאנגואינאל קרעוועל.

„טאנגא"

עס ווענד אין דען בעזוכטען דאמען-אטעליער

„Mona-Lisa"

לאדז, זאוואדזקא 40

אנגעקאמען די לעצטע נייהייטען דער טאנגא-מאדע און דארוך ווערען דארט די פיינסטען דאמען-גארדעראבען פערפערטיגט.

Dr. Trachtenherz

זאוואדזקא 6.

טעל. 34-76.

געזונ. שפיסיסטעם דער פעטערסבורגער ספעציאל-ארצט פיר הויט, הענערישע אויגען האר-קראנקהייטען עס מענער-שוועכע אויף קאסעמישע פעלגע. בעהאנדלונג נאך שהרליך האטא **606—!!** אחנע בערגאס שטרונג, פרויען-חיילונג אחן שפרעצאניעס. הייליגונג מיט עלעקטר-ציטעס אונד וויבראציאנס-מ'סאז. שפרעכ-שטונדען פון 9—1 אונד 4—8 פיר דא-מען 5—6.

ד"ר ל. פריבולסקי

פאלדניאנא 2. טעל. 13-59.

ספעציאל-ארצט פיר הויט, הענערישע אויגען האר-קראנקהייטען עס מענער-שוועכע אויף קאסעמישע פעלגע. בעהאנדלונג נאך שהרליך האטא **606—!!** אחנע בערגאס שטרונג, פרויען-חיילונג אחן שפרעצאניעס. הייליגונג מיט עלעקטר-ציטעס אונד וויבראציאנס-מ'סאז. שפרעכ-שטונדען פון 9—1 אונד 4—8 פיר דא-מען 5—6.

Сергѣй Ивановичъ Ивановъ потерялъ свой паспортъ, выдан. гор. Ковровъ, Владимирск. губ. Отдать въ полицію. 3 2 3872

Ицхокъ Ицкъ Ицковичъ потерялъ свой паспортъ, выдан. гор. Ковровъ, Владимирск. губ. Отдать въ полицію. 3 2 3871

Ицхокъ Ицкъ Ицковичъ потерялъ свой паспортъ, выдан. гор. Ковровъ, Владимирск. губ. Отдать въ полицію. 3 2 3870

Ицхокъ Ицкъ Ицковичъ потерялъ свой паспортъ, выдан. гор. Ковровъ, Владимирск. губ. Отдать въ полицію. 3 2 3869

Ицхокъ Ицкъ Ицковичъ потерялъ свой паспортъ, выдан. гор. Ковровъ, Владимирск. губ. Отдать въ полицію. 3 2 3868

Ицхокъ Ицкъ Ицковичъ потерялъ свой паспортъ, выдан. гор. Ковровъ, Владимирск. губ. Отдать въ полицію. 3 2 3867

Ицхокъ Ицкъ Ицковичъ потерялъ свой паспортъ, выдан. гор. Ковровъ, Владимирск. губ. Отдать въ полицію. 3 2 3866

Тип. М. Гамбурскій и Ко., Лодзь, Петр. 16.

Редакторъ: И. Угеръ. Издатели: Ѳ. Гамбурскій, А. Тененбаумъ